

पुर्खा दयक तकगु सम्पति, भीगु कला व संस्कृति

पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

नेपाल संवत् ११३९ तछलागा / २०७६ असार १५ / 2019 Jun/ ल्या:१६, दाँ:१

छवप नगरपालिका उल्लङ्घनसे लेनाप्रतिष्ठा बाटो नारायणलाल विजयार्थी

; Dkfbslo

ख्वप नगरपालिकाया प्राथमिकता सम्पदा म्वाक तय्गु

फुक्क धाय्थै स्थानीय तह आ.व. २०७६/७७ या बजेट पिब्वल। ख्वप नगरपालिकानं असार १० गते आ.व. २०७६/७७ या लागि रु. २ अर्ब १३ करोड १० लाख (नेगू अर्ब, हिं स्वंगू करोड व हिंगू लाख दां) या बजेट डाकगू नगरसभाय् पिब्वल। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ सं दाँय दैसं असार १० गते दुने स्थानीय तह बजेट पिब्वय्हे मःगु बाध्यात्मक व्यवस्था दः। अथेखः सां गुलिं स्थानीय तहत्यस् बजेट पिब्वगु मरु। बजेट पिमब्वपुं स्थानीय तह तयता असार मसान्त तकया दुने बजेट पिब्वयो हय्मः धाय्गु काथं संघीय सरकारं दबाब बियोच्वना धाय्गु खाँ न्यते दः।

ख्वप नगरपालिकां वांगु दायঁ थे थुगुसीनं शिक्षा, स्वास्थ्य नपां सम्पदा ल्हवनेगु व दानेगु (जीर्णोद्धार - व पुनःनिर्माण) याता बः बियो च्वंगु दः। २०७२ सालया तः भवखाचां ११५ गू स्वयो अप्वः सम्पदात स्यंक बिल। अःतकख्य् द३ गू सम्पदात ल्हवने धुंगु दःसा ३२ गू सम्पदात ल्हवनेगु ज्या जुयो च्वंगु खाँ नगरपालिकां जानकारी बियो च्वंगु खः।

थुगुसिया आर्थिक वर्षसं लोकं ह्वागु विश्वप्रसिद्ध डाता पोलहँ देवः, न्हपाया पुलांगु नगरपालिका भवन, (थथु दरबार) लाय्कुलि च्वंगु नक्सा शाखा तयो तःगु भवन ल्हवनेगु, दानेगु खाँ बजेटे दुथ्याक तःगु दः। थव तस्कं सकारात्मक खाँ खः। अथेनं थुगुसीनं कला संग्रहालय तयो तःगु लाल बैठक सहितया न्ह्यकं भ्यो दरबार ल्हवनेगु बजेटे दुथ्याके मफुत। धेबा मरुगु नपां मेमेगु कारणं दुथ्याके मफूगु खाँ नगरपालिकां धःगु दः। नेपाल सरकारनं कला संग्रहालय दःगु भवन ल्हवनेगुलि पटक्कहे ध्यान तयो च्वंगु मरु।

ख्वप नपां वडा नं. १ च्वंगु भाज्या पुखु, रानी पुखु दय्केगुया बजेट नं विनियोजन यागु दः। पर्यटकीय नगरकाथं म्हासिइक च्वंगु ख्वप नगरपालिकां पर्यटकतय्ता मःकाथंया शौचालय दय्केगु, सम्पदा लागाय् बःन्हीसिया लागि सन्ध्याकालीन बिजुली मता तयगु, सापारुले चाहिलिगु लाँपु याता पर्यटकत डायो चाहिलिगु लाँपुकाथं छ्यलेगु, नगरया मूँ लाँय् ल्वहँ तं सियगु नपां वाँउसे च्वंक तयता हरियाली प्रवद्धनयाता बः बियो च्वंगु दः। थुकिं पर्यटकत आकर्षित जुयो ख्वपदे स्वयगु मतिं लय्तातां ख्वपे वझगु नगरपालिकाया विश्वास खः। नेपाल सरकारं सन् २०२० ता 'नेपाल भ्रमण वर्ष' डाय्केगु कवःछ्यू काथं ख्वप नगरपालिकानं ख्वप महोत्सव याय्गु खाँ बजेटे दुथ्याकगु खः। धात्थै ख्यक ख्वप नगरपालिकां पिब्वगु बजेट निर्वाचन घोषणा-पत्रकाथं जनतायाय्हे भिं ज्याख्य् केन्द्रित खाने दः। बजेट कार्यान्वयन सुथां लायम्। ख्व पौ पाखो सुभाय्।

9

न्हयस : भादगाउँ नगरीया सदावहार नारायणमान जक छिगु बारे पत्रिकाय् च्वता । थुकियाबारे छिगु छुं टिप्पणी दःला थें ?

लिस : २०१३/१४ साल तिसें हे जिं ख्वप नगर दुने जक मखु ख्वपया २१ गू गाउँ पालिकाय् हे पार्टी गतिविधि याड वयागु खः । नगर दुने जि स्वयो पुलापुं कार्यकर्तात, किसान पासापुं सक्रिय जुयो ज्यासाड वगु खः ।

अले २०१७ साल लिपा लिक्क च्वंगु जलाखाला जिल्लाय् नं पार्टीया स्वापु तयो सांगठनिक ज्याख्य जि वाडा । यें, काख्ने व सिन्धुपाल्चोक जिल्लाय् जिमिपुं किसान पासापुं तस्कं सक्रिय जुयो ज्यासांगु खः । २०२६/२७ साले सिन्धुपाल्चोक जिल्लाय् न्हापांगु भोकमरी आन्दोलन भी पासापुहे हःचिल यागु खः । नपां येँया जिल्ला पार्टी सचिवालय जिता हे नियुक्ति यागु खः ।

भूमिगत इलय् १९७०/८० तक जि भारते आत्मनिर्वासन व उकिं न्हपा पि.एल.या न्ह्यलुवाय् नेकपाया केन्द्रीय दुज खः विस्तारं जनकपुर अञ्चलया पासापुं नपां स्वापु दत । १० माघ २०३१ ख्य नेपाल मजदुर किसान पार्टीया स्थापना जुल । चितवनया किसान आन्दोलन व जुगेडी संघर्षख्य भी पासापुं हे सक्रिय जुयो ज्या सांगुखः ।

पि.एल.या वनारसया केन्द्रीय समितिसं जिमिगु सैद्धान्तिक व भावनात्मक

नेमकिपाया नायो नारायणमान

विजुकछेंजु नपां खँल्हाबँल्हा

• नारायणमान बिजुकछें (रोहित)

मतभेदया कारणं हे स्वंगू अञ्चलया पासापुं मिले जुयो नेमकिपा निस्वाडागु खः । सोभियत कम्युनिष्ट पार्टी रसी सामाजिक साम्राज्यवादे पतन जूगु, बडगलादेशे रसयायहे रवाहालीख्य भारतीय विस्तारवादं पूर्वीय बंगाले संस्कृत हस्तक्षेप याड वंगलादेश द्यक्कगु व सिक्किमता भारते हे स्वाड मद्यक छ्वगु बारे पार्टीदुने जिमिगु बिचः (दृष्टिकोण) पात । अथेहे नेपाली कांग्रेस नपां मिलेजुयो समाजय् आमूल परिवर्तनया आशा व पार्टी संगठनया लिधांसाय् ज्यापु ज्यामिया संघर्ष हःचिलके बले पञ्चायत व जुजुताहे फाइदा जुइ धाय्य खाँय् जिमिगु सहमती मरु ।

छुं छुं पासापिसं जिमिता पार्टी तछ्याइपुं जक द्वपं नं बिला । जिमिता अजगु द्वपं ब्यूपुं लुम्बिनी अञ्चलया सक्रिय पासापुं हे लिपा 'भापा सम्हू'नपां मिलेजूवाना ।

सन १९७५ लिपा नेमकिपा कर्णाली व भेरी अञ्चले सक्रिय जुल । उकिं नेमकिपा ख्वपयज्क सीमित धाय्य द्वपं व अनुमान व मति हे पायछि मजु । २०३६ साल लिपा नं नेमकिपा पूर्वनिसे पश्चिमतक मे-मेगु दलततपां जनमत संग्रह व महाकाली सन्धीया विरुद्धे सक्रिय जुयो आन्दोलन यागु खः । अथेहे जि थः नं पासापुं नपां मदिक्क संघर्षख्य हचिल च्वडा । ख्वपया सदावहार ब्यक्तिकाथं मखु ।

न्हयस : छु छम्हा अन्तर्राष्ट्रवादी कम्युनिष्टया 'सपना व जपना' नपां फुक्क राजनीतिक शक्ति ख्वपयसं प्वंक च्वड दियाला ?

लिस : हरेक मार्क्सवादी लेनिनवादीतय्गु उद्देश्य थःथःगु देशे नपां

हलिमय् ब्याक समाजवाद निस्वानेगु व साम्यवादी समाजे हिल यंकेगु स्वाभाविक खः । नेमकिपाया शक्ति अथे धाय्य जनशक्ति जनतापाखें कायो तयागु चन्द्रापाखं पिथना तयागु साफु, पत्र-पत्रिका व फुक्क प्रकाशन (पिथना)त देया अपलं जिल्लाया संगठने थ्यंक च्वडा । अन्तरक्रिया व गोष्ठीत पत्र-पत्रिका व भीसं पिथनागु साफूया विषय भीसं याड वयो च्वडा । थुकाथं नेमकिपाया फुक्क शक्ति देडांक छ्यल च्वंगु दः । भिंगु बिच झ्वल च्वंगु दः ।

न्हयस : सचिछादा लिपाया या ख्वपदे (सयबर्ष लिपाया भक्तपुर) छु उद्देश्य च्वयो दियागु थें ?

लिस : सचिछादालिपा अर्थ धाय्य २१ औं शताब्दी ख्य हलिमय् समाजवाद निस्वानी धायगु खः । थुकिया अर्थ थी थी महादेशयादेश-देशे समाजवादया थी थी चरणया ज्या जुइगु धाय्य जिगु अध्ययनया लिधांसाय च्वया । उगु इलय् हे थ्व प्राचीन ख्वप देशेन साहित्य व संस्कृतिया विकासजूगु नाचगानया राजधानी व वास्तुकलाया नमुना दे खः । बालागु बिचः कला, संस्कृति व वास्तुकलानं लिपाथ्यंक ल्यं दैगु स्वाभाविक खः । ख्वपदेया उब्लेया जनतात्यके संसारया थी थी भाय्ल्हाइपुं ल्यासे ल्याम्हो त दैगु विदेशी ल्यासे-ल्याम्हो तय्सं नेपाली संस्कृति नेवारी व मे मेगु भाय व संस्कृति, अध्ययन याय्ता वइगु व थी थी जात जाति व भाय् व संस्कृतिया अध्ययन याय्ता थाना वइ । उगु समाजे छम्हासे मेम्हासिता शोषण याइमखु धाय्य उल्पना यागु दः, व केवल महगसजक मखुसे संघर्षया उद्देश्य नपां खः ।

ख्वप पौ

व छगू उदाहरण व टेस्टद्युब काथं थुइकसा अःपुइ । मनूया समाज व सभ्यताया बाँ बाँ लागु सुन्दरवस्तु व उपलब्धी रूपयाता म्वाक व त्यंक तय्ता संग्रहालय व संरक्षित थाय्या बन्दोबस्त याड तैगु दै । नेपःदुनेन मूर्त व अमूर्त कला व संस्कृति म्वाक तय् मःगु थाय् यक्व यक्व दः ।

न्हयस : ख्वपे नेमकिपाया लिधांसा छु भूमिसुधारया समर्थन व मोहियानी हक्या संरक्षक जक खःला ?

लिस : ख्वपे कम्युनिष्ट आन्दोलन व किसान संघर्ष नेमकिपा निस्वाने हाँ हे दः । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी २००७ साले निस्वाने धुकं लाल कम्युनिष्ट व किसान संगठन तस्कं सक्रिय खाने दः ।

नेमकिपा संगठन दय हाँ व दय धुकं किसान तय्गु बहनी बहनी गुप्त कक्षा चाय्क उगु कक्षाय् बेलायती क्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता आन्दोलन, फ्रान्सेली राज्य क्रान्ति पेरिस कम्युन, रुसया १९०५ या क्रान्ति व १९७१ या फेब्रुअरी व अक्टोबर क्रान्तिनिसें चिनिया जनवादी क्रान्ति, कोरिया व भियतनामे अमेरिकी साम्राज्यवादी आक्रमण विरोधी लडाई आदि बारे ब्वनेगु ब्वंकेगु याड वगुवः ।

आना मार्क्स, ऐंगेल्स, लेनिन, स्तालिन, माओत्सेतुड, होचिमिन्ह, किम इलसुड व क्याष्ट्रोतक्या कम्युनिष्ट नेता तय्गु जीवनी व च्वसु तय्गु चर्चा याइगु व ब्वंकिगु खः । थथे ख्वपे न्हूपु किसान कार्यकर्ता तय्सं भारतया तेलगाना आन्दोलन (१९४७-१९५२) निसें नक्सलवाडी आन्दोलनया बारेतक थुइक च्वंगु खः । उबलेया गुलिं किसान कार्यकर्तात कालगतिं सीत गुलिं शहीद जुल । जोताहाया हक (मोहियानी) या आन्दोलन व भूमिसुधार व मेगु छ्गू नेगूपूक्खय् किसान कर्याकर्ता तय्सं सहकारी संस्थाय् जूगु भ्रष्टाचारयाता भ्रष्टाचार विरोधी आन्दोलनकाथं कःगुःखः । उकिं छ्रण मुक्ति व मेगु जीवनस्तरे प्रभाव लाइकाथं परिवर्तन जुई उकिं ख्वपे शिक्षा व संस्कृतिखय् ह्यूपावल । नपां चिच्या-चिच्या हांगु उद्योग धन्दा व ब्यापारनं हज्याय्ता बः बिल ।

न्हयस : २०४८ साल व थकिं लिपाया निर्वाचने जुम्ला दैलेख व पश्चिमाञ्चलया मेमेगु जिल्लानं मत कःगु खः । अः या ख्वप जिल्लाया प्यंगू क्षेत्र मध्ये न छगूजक क्षेत्र नेमकिपा त्यंदनि धःयो बगुलि छिगु विचः छु द ?

लिस: नेमकिपाया सफलता व ज्यासाड नैपुं ज्यापु ज्यामिया दथुई अप्वयो वयो च्वंगु चेतनास्तर नपां देडांक बियो वयो च्वंगु राजनैतिक आन्दोलया योगदानयाता पूँजिवादी निर्वाचनया परिणामं जक मूल्यांकन यायगु पाय्छि मजु । २०३६ सालया आन्दोलन व जनमत संग्रहबले कर्णाली अञ्चलया जुम्ला जिल्लाय् ईझी व मगःया ह्यांगु झण्डा खाड विदेशी तहे इतिमिति काना । अजगु दुर्गम जिल्लाय् हे व्याउँगु ध्वायँ ब्वःगु खावले अले बहुदलता वगु मतं अः तक नेमकिपाया कार्यकर्ता व समर्थक पिसं गर्वयाड च्वंगु दः । हुम्ला, मुगु, दोल्पा, कालिकोट, दैलेख, सुखेत, अछाम आदि जिल्लाया पासापुं सक्रिय जुगु खः ।

गां-गामे व गरिब तय्गु छेँखापति नेमकिपाया प्रचार व संगठन खाड देशी व विदेशी प्रतिक्रियावादी त ग्यात । अले अपुं फुक्क नेमकिपाया विरुद्धय छुपा जुल । ख्वपेथे मे-मेगु जिल्लाय्नं नेकां-ऐमाले, राप्रपा, एमाओवादी, मध्येसवादी आदि पूँक्क नेमकिपाया विरुद्धय पटक-पटक मिलेजुयो चुनावे ल्वात । थुकिं जिपु आश्चर्य मजुया । छाय् धःसा संसारया फूक्क व्वतः हाकुई अले क्वा: क्वा हे हाली । २०४८ व २०५१ सालया संसदीय निर्वाचन व स्थानीय निर्वाचने कर्णाली व भेरी नेमकिपाया प्रदर्शनखड ग्याड तथाकथित कम्युनिष्ट धःपुं व प्रतिक्रियावादी त छप्पा जुला ।

विकसित देशेन धेबाया खुशीबः न्ह्याक, धर्म प्रचारक तय्ता छ्यल, नपां दैनिक आवश्यकताया वस्तु त इड, टर्चलाइट निसें मत निह्गु थासय् तक्या कर्मचारी व प्रशासनया मनू तय्सं सत्ताया पक्षज्वड धःधःथी याइगु पूँजीवादी संसारया छ्गू

सामान्य नियम काथं वयो च्वंगु दः सा दुर्गम जिल्लाय् थजगु धॉँधली भन भन अप्वयो बाड च्वंगु दः ।

थथे साधारण जनता व मतदातापिंता भिलिमिली व लोभलालचं पुइक कालसा जिमिगु सचेत जनताया मत अडानया मतकाथं धस्वाड च्वडा । उकिं जिपुं कमजोर जूल धाय्गु खाँ सत्य मखु ।

पूँजीवादी देश व व्यवस्थाय् च्वंपु ज्यामित त्याइगु थाय्याता हे निर्वाचन क्षेत्र घ्यब्वः याड संरा अमेरिकनिसें भारतेतक ज्यापु: ज्यामितयता निर्वाचन बुकेता अनेक जःयाइगु सकसिनं थुगुहे खाँ खः । नेमकिपायाता नेपाले अथेहे अन्याय याड च्वंगु दः । अथेनं नेमकिपाया उद्देश्य, सिद्धान्त व संघर्षशीलता ख्य छतिं हे विचलन वगु मरु अले कमजोरनं जुगु मरु ।

न्हयस : नेमकिपाया लिधांसाहे नगरपालिका खः। धाय्गु जुसा भारतेथे पश्चिम बंगाल, त्रिपुर व केरलाय् भाजपा (मार्क्सवादी) थे मदय्क ल्य थाड छ्वइ मखुला ?

लिस : लेनिनवादी सिद्धान्तकाथं नेमकिपां साधारण जनतातेता पूँजीवादी प्रभावे लाक त्वते मखू धाय्गु पक्षखय् दः । अथे जुगुलिं नेमकिपाया प्रतिक्रियावादी स्वयो प्रतिक्रियावादी संघ संस्थाया दुने वाड जनताया से वा याड च्वंगु खः । निर्वाचनयाता न वैचारिक संघर्षया काथं छ्यल वयोच्वंगु दः । चुनावे त्याकेता सुन अवसरवादी व नक्कली कम्युनिष्टनपां नेमकिपा ल्हापा स्वाड वानिमखु । नेमकिपां सदने जुयम वा सडके पूँजीवादी ऐन-कानुन, सरकारया जनविरोधी बाँमलागु ज्यात, देया अहितजुइगु सन्धी सम्भफौता तय्गु बारे जनताया दथवी ब्वयो, उल कानेगु नपां जनतातय्ता ध्वाथुइक सचेत याय्गु ज्या याड वयो च्वंगु दः । थवहे लाँपु काथं हज्याड वानिगु पार्टी खः नेमकिपा ।

भारतया निर्वाचन बारे लिपा विस्कं खँलाबँल्हा याय् ।

Igj ff g 3f]f0ffkq lhldu'Hof ; fg]u'cfwf/ vM

; lgn khlklt, kflv Vj k gu/kflnsf

नगरसभासद ज्यू पुं

प्रजातन्त्र व गणतन्त्र निस्वानेता जूगु जनआन्दोलन अले संघर्षख्य् थःगु जीवन बलिदान याड द्युपुं सहिदपिन्ता श्रद्धाञ्जली देखासै जनआन्दोलने घाउते ज्युं नपा प्रवास व भूमिगत जुयो राजनैतिक व सामाजिक हयूपा हय्ता महत्त्वपूर्ण भूमिका म्हेतद्यूपूं योद्धापिन्ता उच्च सम्मान देखाये ।

नेपालया संविधानकाथं स्थानीय तहया निर्वाचन जूगुन नेदाफुत । थुगु ई दुने ख्वप नगरपालिकाया जिपुं जनप्रतिनिधिपिसं नगर व नगरबासीपिनिगु हे-भि जुझगु ज्याख्य् जक लाहातयो हज्याड च्वडागु दः । नगरपालिकायाय्गु ज्याख्य् न्हयाब्लै स्यल्लागु रवाहाली याड भःपुं सकलं नगरबासी दाजु किजा तता केहें पिन्ता दुनुगलंनिसै सुभाय् देखाय । अजगु रवाहाली न्हयाब्लै दैगु भलोसा काय् ।

जिपुं नेपाल मजदुर किसान पार्टीपाख्वे निर्वाचने त्याक वयापुं जनप्रतिनिधित खः । निर्वाचनया इल्य् जनताया दथ्वी नेमकिपां हछ्यागु निर्वाचन घोषणा-पत्र जिमिगु ज्या सानेगुया आधार खः । उगु घोषणापत्र ख्य् च्वयो तया काथंया छाहू हे ज्या त्वः मफिकसिं पूवांकेगु जिमिगु कुतःखः । थुकिहे जिपुं प्रतिवद्ध जुयो हज्याड च्वने ।

ख्वपदे सांस्कृतिक व ऐतिहासिक नगर खः । थानाया पुरातात्त्विक महत्त्वया सम्पदांयाड विश्वया ध्यान भी दखे साल च्वंगु खः । विश्व सम्पदा (सूची)ध्लःख्य् छायो तःगु (सूचिकृत

याड तःगु) ख्वपया लाय्कु, तःमारी, दत्तात्रय लगायत या महत्त्व भन भन अप्वयो वड च्वंगु दः । थुगु ख्वपदे याता पर्यटकीय गन्तव्य स्थल व ज्ञान विज्ञानया केन्द्र दय्केगु मू आजु काथं ख्वप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं सक्रिय जुयो ज्या साड च्वंगु खः ।

स्वायत्तताया अर्थ प्रशासनिक व वित्तीय स्वायत्तता व विकेन्द्रीकरण खः । संघ, प्रदेश व स्थानीय तह दथ्वी (एकल) फुक्क व मंकः (साभा) अधिकार क्षेत्रया (प्रयोग) छ्यला, प्राकृतिक स्रोत साधनया छ्यला व इडकाय्गुलि समन्वय दय्मः । संघ प्रदेश व स्थानीय तहता अले प्रदेशं स्थानीय तहता क्वत्यलेगु (हस्तक्षेप) ज्या याय् मज्यू । थजगु ज्या रोकेयाय् मः ।

नेपःया संविधान व स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ काथं फुक्क स्थानीय तहत स्वायत्त खः । जनताया लिक्क च्वंगु सरकार व जनताया मति काथं ज्या सानिपुं गाउँपालिका व नगरपालिका दुने कर्मचारी तय्गु अधिकार स्थानीय तहता वियमः । संघ व प्रदेशं कर्मचारी तय्गु ज्या गांगामे सिंहदरवारया नारा काथं मिले मज्जु । श्व स्थानीयतहया स्वायत्तताया अपहरण खः । थुगु कानुनी प्रावधान स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ स्वयो प्रतिगामी खः थुकियाता हिलेमः । खारेज याय् मः ।

संघीयता कार्यान्वयन याय्गु खःसा स्वनिगःलेसं ब्याडु च्वंगु विकासता देशे डांक संतुलित विकासे हिङ्केमः । चिच्चाचिच्या हांगु ज्याया निंति हे प्रधानमन्त्री व मन्त्रीतय्गु आदेश काय मालिगु क्वपुलांगु प्रथा गलत खः । स्थानीय तहता च्वय्या आदेश पालना याय्मालिगु प्रथां मुक्त्याड स्वायत्त ढांगं थःथःगु थासय् थःता मःकाथंया विकास याड यंकेगु अवसर वियगु हे संघीयताया मर्म खः । अले प्रदेश व स्थानीय तहता संघया कचाया काथं न्ह्यब्वयो संघया मातहते च्वनेमालिगु व अमिगु आदेशकाथं न्ह्याय् मालिगु काथं परिभाषित याय्गु पञ्चायती मानसिकता खः । श्व संघीयता, संविधान व कानूनया भावनाया अखः खः । संविधान व कानुन स्वयो च्वय् सुनं च्वने दैमखु । संघ, प्रदेश व स्थानीय तह संविधान व कानूनया घेरा दुने स्वायत्तकाथं ज्या याय्गु प्रावधानय् व प्रदेशया जिम्मेवार पदाधिकारी पिसं क्वत्यलेता कुतःयाड च्वंगु दः । श्व तस्कं आपत्तिगु खाँ खः ।

थुकि न्हपा किसानतय्ता मःगु देसी सः (रासायनिक मल) मियता स्थानीय तहं सिफारिस याड वयो च्वंगुलि नकतिनि प्रमुख

ख्वप पौ

जिल्ला अधिकारीया नायोलय् च्वंगु बैठकं समिति गठन याड प्रधान मन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यान्वयन इकाइया सिफारिसं याकेगु धाय् खाँ स्थानीय तहया अधिकार कताड काय् गु थें खः ।

संघीय संसद व प्रदेश संसदया मूज्या नीति निर्माण याय् मगु खः । सांसदज्यूपु नीति निर्मातात खः । स्थानीय पूर्वाधार विकास या नामे प्रधान मन्त्री, मन्त्री व सांसदजुपिनिगु सिफारिसे बजेट विनियोजन याय् राष्ट्रिय दृष्टिकोण मखु । थवनं न्हपा स्थानीय तह मरुगु इलय् तयोतःगु निर्वाचन क्षेत्र विकास कोष लिकायो विकास बजेट स्थानीय तहख्य छवयो ह्यमः ।

ख्वप नगरपालिकां सम्पदा ल्हवनेगु व दानेगु नपां भौतिक पूर्वाधार निर्माण गुणस्तरीय दय्केता स्थानीय जनताया थःगु धाय् गु मति काथं ज्या सांकेता, अले स्थानीय जनताता ज्या बियो रोजगारी याय् ता अमानत व उपभोक्ता समिति पाखें ज्यासांक वयो च्वंगु खः । थुकियाता निरन्तरता व्यु व्यु वानेगु नगरपालिकाया लक्ष्य खः ।

देशे दुने थाय् थासय् च्वंगु मठ, देग, डायक वयो च्वंगु नखाँ च्खाँ, जात्रा, पर्व, संस्कृति व सम्पदा म्वाक तय् ता गुठी जगगा व मेमेगु आयस्ताया व्यवस्था याड तःगुःदः । तर उद्देश्य काथं गुठी मठ देगः त पर्व व सम्पदा संरक्षण जुयो च्वंगु मरु । गुठीया जगगा मियो अपलं महन्त व मठाधीसत अर्वपति जुय धुंकल । जगगा कमेयाड च्वंपु जोताहा किसान तयता अः तक नं मोहियानीहक व्यूगु मरु । उकिं गुठी जगगा याड च्वंपु किसान तय् ता मोहियानी हक या अधिकार बियम । गुठी संस्थान खारेज याड मठ, देगः या आयस्ता व सम्पति स्थानीय तहता बियगु बुद्धिमानी जुई । गुठी सम्बन्धी विधेयक परिमार्जन याड पेश याय् ता संघीय सरकारके माग याड च्वडा ।

नेदाया दुने ख्वप नगरपालिकां यागु ज्यात जनताया दथ्वी सार्वजनिक याड वयोगु दः । शिक्षा, स्वास्थ्य, सुचुकुचु, सम्पदा तय् गु विकास निर्माण, कासा, बजार अनुगमन थजगु महत्वपूर्ण ज्या नगरपालिकां याड वयो च्वंगु दः । नेदादुने याडागु ज्याया लिधांसाय थुगुसीमा आर्थिक वर्ष नगरवासी पिनिगु भिंज्या ख्य अभ्य धिसिलाक पला छिय् गु बचं बियो च्वडा, प्रतिवद्वता प्वंक च्वडा । थुगुहे विश्वास काथं आ.व. २०७६/७७ या नीति व कार्यक्रम पिब्बयो च्वडा ।

शिक्षा :

१) ख्वपया नगरपालिकां नेगु इञ्जिनियरिड्ग कलेज नपां न्हय् गु शैक्षिक संस्थात न्ह्याक वयो च्वंगु दः । विद्यार्थीपिनिगु माग काथं न्हू न्हगु विषय थपे याड यंकेगु उद्देश्य काथं थुगु शैक्षिक वर्ष

निसें ख्वप कलेजे कृषि विज्ञान कक्षा सञ्चालनया तयारी याई । ख्वप मा. वि. कक्षा ११/१२ ख्य कानून व चित्रकला विषय या पढाई सुरु याई । ख्वप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थानेन न्हगु विषय तानेता प्रकृया हज्याक यंकी ।

- २) नगरदुने चायक च्वंगु सामुदायिक व संस्थागत ब्वनेकुथिया शैक्षिक गुणस्तरया अन्तर म्हवयायमः । फुकक ब्वने कुथिया उथेयंक शैक्षिक गुणस्तर दय्केगु नीति कार्यान्वयन याई । विद्यालय शिक्षकपिन्ता तालिम नपां अनुगमनया व्यवस्था मिले याड हज्याई ।
- ३) सामुदायिक ब्वनेकुथिया शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि नपां ब्वनेकुथिया भौतिक पूर्वाधार दय्केता ग्वाहाली याय् गु नीति हज्याकी ।
- ४) ताःई निसें संसदे विचाराधिन ख्वप विश्वविद्यालय विधेयक हज्याकेता मदिक्क कुतः याई । उकिया लागिं प्राज्ञिक व्यक्तित मुंक ख्वप विश्व विद्यालय कार्यदल गठन याड हज्याई ।
- ५) जनज्योति पुस्तकालयता राष्ट्रिय स्तरया (पुस्तकालय) साफुकुथि काथं विकास याय् ता इ-लाइब्रेरीया व्यवस्था नपां मःकाथांया पूर्वाधारत दय्क-दयंक यंकी । युवातय् ता ब्वनेमः धाय् गु अध्ययन संस्कार यंकेता जनज्योति पुस्तकालय पाखें इलय- व्यलय- अतिरिक्त कृयाकलाप व साहित्यक अन्तरक्तिया ज्याइवः त ग्वसःग्वरवं हज्याई । वडा-वडाय् दःगु पुस्तकालय व वाचनालयतय् ता ई अनुसार सुधार याकेता ग्वाहालीया व्यवस्था मिलेयाई ।
- ६) ब्वनामि विद्यार्थीपिन्ता स्थानीय इतिहास, भूगोल, राजनीति, सम्पदा कला-संस्कृति, भाषा, कासा आदिया जानकारी वियगु उद्देश्यकाथं स्थानीय पाठ्यक्रम दय्क छगू, नेगू, खुगु व न्हयगु तगिंतक लागुयाड वःगुलिं आगामी बर्वेस्वंगू च्यागू तगिंख्यूनं लागु याई ।
- ७) ख्वपया इतिहास भूगोल कला-संस्कृति, भाषा, पुरातत्व, लक्स, सुचुकुचु, त्वनेगु ना: लगायतया थी थी विषयलय् अध्ययन अनुसन्धान याय् गु मति दःपुं अनुसन्धान कर्तातय् ता आर्थिक ग्वाहाली वियगु निरन्तरता बिई । नपां थी थी संकायसं विद्यार्थीपिन्ता नगरपालिकाय इन्टर्न याय् धःपिन्ता वहे काथंया ब्ववस्था याई ।
- ८) इतिहास, भूगोल, राजनीतिशास्त्र, संस्कृति व नेपाल भाषा ब्वनिपुं व अनुसन्धान याइपुं विद्यार्थीत म्हव जुयो वांगुलिं उगु विषयकायो उच्च शिक्षा ब्वनिपुं विद्यार्थीपिन्ता प्रोत्साहित याय् गु काथं छात्रवृति वियगु ज्याखे निरन्तरता बिई । नपां उच्च शिक्षा काय् गु मति दःपुं योग्य अले धेवा मदयो ब्वने मफःपुं नगरवासी विद्यार्थीपिन्ता शैक्षिक प्रमाण-पत्र (बरं) धितो तयो सहुलियत व्याज दरं डागु लाख तकातक त्याय् बियगु व्यवस्था

- वइगु दाँयनं निरन्तरता बिइ ।
- १) चिकित्सा शास्त्र अन्तरगत थी थी विषयले स्नातकोत्तर तह (एम.डि वा उगुहे सरहया विषय) ब्वनिपुं नगरबासी विद्यार्थी मध्ये दाँय् नेम्हासिता नगरपालिका पाखे छात्रवृत्ति वियगु व्यवस्थानं वइगु दाँयनं निरन्तरता बिइ । छात्रवृत्तिकाइपुं चिकित्सकपिसं डादातक ख्वप अस्पताले पूर्णकालीन सेवा यायमः ।
- २) शिशुस्याहार केन्द्रे ज्या सानिपुं शिक्षिकापिनिगु स्तरोन्नतिया लागिं ई नपांया तालिमया व्यवस्था याई । नपां शिशु स्याहार केन्द्रया भौतिक पूर्वाधारया नं विकास यायां वानि ।
- ३) नगरपालिका दुने न्ह्याकच्वंगु कलेजे दुने अध्ययन अध्यापन नपां अनुसन्धाने नं बःविई ।
- ४) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ काथं नगरदुने विशेष विद्यालय चाय्केगु ग्वसः दःसा उकियाता अनुमति बियो विद्यालय न्ह्याकेता मःगु ग्वाहाली याई ।
- ५) विद्यालय ज्यासाड च्वंपु बालविकास सहजकर्ता (ईसिडी शिक्षक) पिनिगु मेहनतयाता हानेगु (कदर याय्) काथं थप सुविधा वियगु व्यवस्था मिलेयाई ।
- ६) नगरया छुं छ्गु सामुदायिक विद्यालयता नमूना विद्यालय घोषणा याड विशेष अनुदानया व्यवस्था याई ।
- ७) नगरदुनेया सामुदायिक विद्यालयया स्तरोन्नतियाता प्राथमिकताय् तयो सबल विद्यालयं दुर्बल विद्यालयता स्वयगु ग्वाहाली यायता उत्साहित याई ।
- ८) जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, शिक्षकलगायतया थःपुं मस्तयता सामुदायिक विद्यालय ब्वंके वियता उत्साहित याई ।
- स्वास्थ्य :**
- ९) ख्वप नपां च्याम्हासिंह भगवतीस्थान व व्यासी नपां स्वंगु शहरी स्वास्थ्य केन्द्रत पाखे विरामीपिनिगु सेवायाड वयो च्वंगु दः । जनस्वास्थ्य केन्द्रे न्हू न्हगु उपकरण ह्यो सेवात थपे यायां यंकी ।
- १०) छुं छुं नर्सिङ्ग सेवायाता हज्याक विद्यालय तहतक थ्यंकेगु ज्या याई । विद्यालय दुने इलय् व्यलय डाक्टरतपाखे स्वास्थ्य जाँच यायगु व्यवस्था याई । चिकित्सक व नर्सतय् पाखे विद्यालयदुने स्वास्थ्य सम्बन्धी कक्षा काय्केगु व्यवस्था याई ।
- ११) शारीरिक व बौद्धिक अपाडगता जुपुं नगरबासी तयगु लागिं नियमित स्वास्थ्य परिक्षणया व्यवस्था याई ।
- १२) आयुर्वेदिक स्वास्थ्य सेवा हज्याक वडा वडाय् स्कूल कलेजतक थ्येकेगु व्यवस्था याई ।
- १३) वडा-वडाय् थी थी रोगत नपां स्वास्थ्यया चेतना व्यूं व्यूं

- शिविर त न्ह्याकेगु ज्या याई ।
- १४) क्यान्सर (उखुम ल्वय), मृगौला, नुगःया शल्यक्रिया, मस्तिष्कधाट थजगु कडारोग जूपुं विरामी तयगु निति बियो वयो च्वंगु आर्थिक सहयोग याता नं निरन्तरता बिई ।
- १५) च्याम्हासिगे न्ह्याक च्वंगु जिल्ला सामुदायिक मिखाया केन्द्रयाता अभ्य हज्याकी । अःनेवः या छक जक अपरेशन याड वगुलि अः नियमित अपरेशनया व्यवस्था याई ।
- सम्पदा व संस्कृति संरक्षण :**
- १६) ख्वपया कला व संस्कृति म्वाक तयता मदिक्क न्ह्याडवयो ग्वाहाली याड वपुं दाफा-भजन, परम्परागत सांस्कृतिक प्याखांम्वःत व सांस्कृतिक गुरुपिन्ता हानेगु ज्यानं निरन्तर जुई ।
- १७) ख्वप लायकु लागाय् जःखः च्वंगु ऐतिहासिक ९९ चुको जगन्नाथ देगः लागाय् उत्खनन्याड अध्ययन यायगु ज्यायाता हज्याक यंकी ।
- १८) ख्वपय डाय्किगु सापारु (गाई जात्रा) देशे मध्ये हे बिस्कं पहःया थःगु हे मौलिकता दःगु लोकं ह्वागु जूगुलिं उगु सापारुबले ल्हयो वइगु धिन्ताडगिसी, पुलांगु परम्परागत व थौ कल्हेया आधुनिक प्याखं, ख्याल, हुलाप्याखं व छुनं सांस्कृतिक विद्यायाता धिं धिं बल्लाख्य् दुथ्याक मूल्याड्कन याड सिरपाया व्यवस्था याई । थुकिं सापारुयाता व्यवस्थित अनुशासित व मर्यादित यायता ग्वाहाली याई । थव नपां आधुनिक विद्याया सांस्कृतिक व साहित्यिक धिंधिंबल्ला नं याड तुं वानी । नपां मेमेगु नगरपालिका नपां नं सांस्कृतिक कालबेलयाड (सम्बन्ध) स्वापु क्वात्तुक यंकेगु नं ज्या याई ।
- १९) परम्परागत बाजा व थी थी सांस्कृतिक विद्या त न्हूगु पुस्ताता लःल्हाय्या निति प्रशिक्षण विइपुं पुचः तयता मूल्यांकनया लिधंसाय ग्वाहाली यायगु निति काई । विद्यालय दुने सांस्कृतिक प्रशिक्षण न्ह्याकी ।
- २०) ख्वपया पुलां-पुलांगु परम्परागत सांस्कृतिक विद्याया नगरे व्यागु धिं धिं बल्ला ज्याइवः ग्वसःग्वयो न्ह्याकी ।
- २१) ख्वपया सांस्कृतिक, पुरातात्विक महत्त्व ज्वड धस्वाड च्वंगु फल्चा, ल्वँहिती, पुखु, तुथि, सतः, द्योछैं लगायतया सम्पदात म्वाक तयगु निति संरक्षणता निरन्तरता बिई । उगु सम्पदा ल्हवनेगु व हाकनं दानेगु (पुनः निर्माण व जीर्णोद्धार) याय्बले अध्ययन अनुसन्धान याड थःगु हे पहःया मौलिक शैलीकाथ दानेगु याई ।
- २२) ख्वपया सम्पदा संरक्षित लागाया निश्चित सिमा दय्क सांस्कृतिक

क्षेत्र घोषणा याई ।

विकास निर्माण :

- ३१) २०७२ सालया तः भवखाचां स्पंक ब्यूंगु भ.न.पा ५ खय् च्वंगु (विश्व प्रसिद्ध) हलिमय् नां जःगु डातापोलहँ ल्हवनेगु ज्या हज्याकी ।
- ३२) भ.न.पा वडा नं १ खय् च्वंगु भाजु पुखु व रानी पुखु ल्हवनेगु ज्यायाता निरन्तरता विइ ।
- ३३) ख्वप वडा नं ३ लाय्कुलीया पुलांगु नगरपालिका भवन न्हपायें साविक भवन (थन्थु दरबार) काथं व लायकु दरवार क्षेत्रे नक्साशाखा तयोतःगु भवनया नं मौलिक शैर्लीहे पुनः निर्माणया ज्या हज्याकी ।
- ३४) भ.न.पा. २ खय् च्वंगु पुलांगु जनज्योति पुस्तकालय या भवन पर्यटन प्रवर्द्धनया उद्देश्य काथं कोसेली (देछा) पसः दय्केता ज्या हज्याकी ।
- ३५) च्याम्हासिंगे च्वंगु ख्वप अस्पतालया भवन नेदा दुने जाय्केगु काथं ज्या हज्याई ।
- ३६) भनपा ९ खय् च्वंगु ब्रम्हायणी बहु उद्देशीय भवन जाय्क छयलेगु याई ।
- ३७) नगर दुनेया महत्त्वपूर्ण पर्यटकीय थासय् छसिकाथं फ्रि वाइफाइया ब्यवस्था यायां वानी ।
- ३८) नगर दुनेया थाय् थासय् बाल उद्यान दय्केगुली ध्यान तै ।
- ३९) जेष्ठ नागरिक पिनीगु लागि नगरया ज्याछिंगु थासय् आदर निकेतन दय्केता ज्या हज्याकी ।
- ४०) च्याम्हासिंगे दयक च्वंगु छाती पुनः स्थापना केन्द्रया निर्माणया ज्या वइगु दाँय क्वचाय्केगु काथं ज्या याई । केन्द्रे मःगु काथंया मेसिनत हयो दम व म्वसः ल्वय्या उपचार याय्ता चिकित्सिक, नर्स, स्वास्थ्य कर्मी तय्ता तालिम बियो जनताया सेवा याकेता छवई ।
- ४१) भनपा वडा नं. १ कय् वहुउद्देशीय भवन दय्केगु ज्या न्हयाकी ।
- ४२) भ.न.पा. वडा नं.७ य् च्वंगु महेश्वरी कासा ख्यः व वडा नं २ खय् च्वंगु शहीद स्मृति कासा ख्यः याता अभ बांलाक स्तरोन्नति याड कासामितय्गु आवश्यकता काथं कभर्ड हल व रङ्गशाला दय्केगु ज्या हज्याकी । भ.न.पा. वडा नं द लिबाली कभर्डहल दय्के सिध्यकि ।
- ४३) सांस्कृतिक नगरया म्हासिंगका ल्यंक तय्ता नगरया थी थी थासय् तःतः गवगु गाडी दुता ह्यके मवियगु उगु नियम विपरीत गाडी दुता हैंगु गाडी चालक व धनीपित्ता कडा कार्बाही याय्गु

नपां कडा जरिवाना पुइकेगु ब्यवस्था याई ।

- ४४) नगरबासी तय्गु नितिं अःपुक तरकारी न्याय् दय्केता नगर दुने ज्या छिंगु थासय् तरकारी बजार तय्गु ब्यवस्था याई । थुकिं तरकारी उत्पादन याइपुं किसान तयता व न्याइपुं उपभोक्ता नेगू पक्षयाता फाइदा जुइगु विश्वास याडा ।
- ४५) महेश्वरी पीठ, ब्रम्हायणी पीठ, हनुमानघाट, बाराहीस्थान, महाकालीस्थान लगायत ऐतिहासिक व धार्मिक स्थले नपां वडा नं ५ खय् च्वंगु डम्पिङ्ग साइट लगायतयाता गुरु योजना दय्क हज्याय्गु ज्या याई ।
- ४६) हःनें लाथाय् गाडी व मोटरसाइकल दिकः (पार्किंड याड) नगरया शोभा मदय्केगु नपां लाँय् डायो जुईपुं लाँजुव तय्ता समस्या याडु दुर्घटनातक यागुलिं नगरया थी थी थासय् गाडी व मोटर साइकल पार्किंडगाया ब्यवस्था याई ।
- ४७) ख्वप दे दुनेया त्वाले त्वाले मुडु वयो च्वंगु ध्वगिङ्गु व ध्वमगिङ्गु फोहर मध्ये ध्वगिङ्गु फोहरयाता कम्पोष्ट सः दय्क किसान तय्ता दांक मियगु उद्देश्य काथं कम्पोष्ट प्लान्ट दय्केगु ज्या हज्याकी । नपां ध्वमगिङ्गु फोहर हाकनं प्रयोग वा मेगु काथं आम्दानीया सोत दय्केगु ज्या याई ।
- ४८) नगरबासी पिन्ता चाःहिलेगु थाय्या अभाव जूगु महशुस याड नगरया काथंछिंगु थासय् पार्क दयकी ।
- ४९) भनपा ७ वडाया खाँहे (हनुमान घाटे) विद्युतीय शबदाह गृह (करेन्ट सी उय्गु मेसिन) तय्गुलिं सम्भाव्यता अध्ययन याई ।
- ५०) नगरया पुलांगु व न्हगु बस्ती व सम्पदा क्षेत्रे मःथाय् बिजुली मताया ब्यवस्था याई ।
- ५१) भनपा ६ देकोन्नाय् आधुनिक सुविधां जःगु 'अरनिको सभा भवन' दय्केगु ज्या न्हयाकी ।

कासा :

- ५२) ख्वप नगरपालिकां फुटबल (भतिंगवारा) भलिबल, टेबुलटेनिस(ख्यैं बल) सितेरियो कराँते, बक्सिड, जिम्नाष्टिक्या मदिक्क प्रशिक्षण बियो वयो च्वंगुलि उगु कासा याता अभ बांलाक यंकेगु कुतःयाई । नपां नगरबासी ल्यासे ल्याम्हो तय्गु इच्छा काथं मेसेगु थप कासायाय्गु नं प्रशिक्षण न्हयाकेगु तयारी याई । कासा प्रशिक्षक पिनिगु सेवायाता बिचःयाड अपलं पूर्णकालीन प्रशिक्षकता दुथाकेगु बिचःयाई ।
- ५३) वडा खेलकुद समिति पाखें वडाय् वडाय् च्वंगु टिम क्लबता सक्रिय याय्गु ज्या याई ।

ख्वप पौ

- ५४) विद्यालय / कलेजेन धिं बल्ला याय् फःपुं कासामित ब्वलांकेता
छसिकाथं कासा प्रशिक्षकत ब्यवस्थायायां वानि । इलय् ब्यलय्
अन्तर विद्यालय कासाया धि धि बल्ला याडु कासामि पिनिगु
प्रतिभा पिब्वयगु अवसर बियगु नपां (स्तरीय) स्यल्लापुं कासामित
ब्वलांकेगु नीति कार्ड ।
- ५५) जेष्ठ नागरिक (ज्याथ जिथी) पुं, मचाखाचात, व ल्यासे ल्याम्हो
पिनिगु स्वास्थ्ययाता ध्यान तयो ख्वप नगरया थाय् थासे तयो
तःगु शारीरिक व्यायाम यायगु थाय् तःथाय् तयगु नपां विद्यालय
व कलेजेन तयगु ब्यवस्था याई ।

बजार अनुगमन :

- ५६) उपभोक्ता पिनीगु स्वास्थ्ययाता बिचः याडु बजार अनुगमनयाता
मदिक्क न्ह्याक यंकि । उगु अनुगमनया इवःलय कानुनया
अखः म्याद फूगु, ध्वगिगु व स्वास्थ्यता मनिनिगु हानिकारक छुं
वस्तु त तयो तगु लुयोवल धःसा कडा कारबाही याई ।

कृषि

- ५७) म्हव जग्गा ख्य् अपलं अन्नबाली सय्केगु उद्देश्य काथं किसानतयूता
थी थी तरकारी व बाली सम्बन्धी कृषि विशेषज्ञत पाखें तालिम
वियगु ब्यवस्था याई ।
- ५८) किसान तयगु निमिं मःगु कृषि उपकरण व कृषि सामग्री थी थी
पुसात इडु बियगु नं याई ।

पर्यटन :

- ५९) ख्वपयाता देशं दुनेया आन्तरिक व देशं पिनेया बाह्य पर्यटक
पिनिगु छक मवसिं मगागु उत्कृष्ट गन्तव्य स्थल दय्केगु लक्ष्य
नपां ‘ख्वप महोत्सव’या गवसःगवयगु व तस्कं बालाक महोत्सव
डाय्केगु काथं ज्या याई ।
- ६०) ख्वपय् वैपूं पर्यटकतयगु सुविधाया निमिं पर्यटकीय लागाय्
स्तरीय शौचालय, वाउँसे च्वनिगु काथंया हरियाली प्रवर्द्धन
यायगु काथंया ज्या याई ।
- ६१) परम्परागत सापारुबले चाः हिलिगु लाँपुयाता पर्यटकत डायो
चाहिलिगु पैदल मार्गकाथं विकासयाय्ता पूर्वाधार दय्कि ।
- ६२) पर्यटकत थाना ताः ई तक तयो तयूता बहनिया इलय् थाय् थासे
सांस्कृतिक ज्याइवःत क्यडु तयगु ब्यवस्था याई । थव नपां
सांस्कृतिक केन्द्र नं दय्कीसा सम्पदा क्षेत्र व पर्यटकीय थासय्
सन्धाकालीन विजुली मताया ब्यवस्थायडु थप आकर्षक यायगु
लि बः बिई ।

- ६३) नगरदुनेया अनियमितता नियन्त्रण याय्ता व अःपुक बजार
ब्यवस्थापन याय्ता नगर प्रहरीया ब्यवस्था याई । समुदाय

प्रहरी साभेदारी ज्याइवःयाता जनताया दथ्वी व विद्यालय
स्तरे तक थ्यंकी । नपां पर्यटक प्रहरीया प्रभावकारी काथं
न्ह्याक ख्वप याता सुरक्षित पर्यटकीय थाय् दयकेगुली पला
छिई ।

- ६४) ख्वपया मौलिक उत्पादनत तक्वातपूली, जुजु धौ, हाकुपरासी,
बजी थजगु घरेलु व चिच्याचिच्याहांगु उद्योग त वातावरण
मैत्री ढांग प्रोत्साहित याडु थी थी ज्या इवः त हःछ्याई ।

- ६५) स्थानीय युवातयूता चिनियाँ, जापानी, अग्रेजी, फ्रान्सेली, स्पेनिस
भाय व मेमेगु भायया तालिम विई । नपां नगरबासीपिन्ता
होमस्टे या तालिम नं बिई ।

- ६६) ख्वपया जीवन शैली, रहनसहन (तःजि लःजि) व संस्कृति
पिब्वइगु काथंया सांस्कृतिक संग्रहालयया ब्यवस्था याई ।

- ६७) पर्यटक पिन्ता सुविधा बियगु काथं मिलेजुगु थासय् पर्यटक
वसपार्कया ब्यवस्था याई ।

- ६८) ख्वपे प्रदूषण म्हवः याय्ता व अभ बांलाकेता च्याम्हासिंह निसे
भावाच्चव्यतकया लाँ ल्वहाँतं सियगु ज्यायाता निरन्तरता बिई ।

- ६९) अपराध नियन्त्रणे गवाहाली जुईकाथं नगरया मूलाँय् गल्ली व
सम्पदा क्षेत्रे सी सी क्यामेराया बन्दोबस्त याई ।

- ७०) ख्वपता राष्ट्रिय व अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रे म्हासिके बियता एफ.एम.
रेडियो सञ्चालन याइगु नपां टेलिभिजन प्रसारणया तयारी
याई नपां नगरपालिकाया छगु छगु गतिविधि त जनताया दथ्वी
ध्वाथुइक पारदर्शी काथं ब्यथता अले नगरबासीतयगु न्यायोचित
नुगः खाँ (गुनासो) त सम्बोधन यायगु मतिं नगरपालिकापाखें
थी थी छापा व अनलाइन प्रकाशन नपां सामाजिक सञ्जालया
प्रभावकारी उपयोग याई ।

- ७१) सहकारी व स्थानीय जनताया सहभागीताय् गुणस्तरीय पर्यटकीय
होटल चाय्केता सहकारी संस्थातयूता उत्साहित याई । ल्यासे
ल्याम्हो तयनिमित युवा लक्षित तालिम त न्ह्याकी ।

- ७२) ल्यासे ल्याम्होपिन्ता लाहातय् सीप व थगुः तुती थः हे दाने
फय्केता काष्ठकला, प्रस्तरकला, धातुकला, थी थी विदेशी
भाषा, सुज्या सुयगु, रेडियो प्रस्तोता, लाँजुव थजगु तालिमत
न्ह्याकंतु यंकी । अथेन्तुं विद्युत सामग्री त मोबाइल, रेडियो,
टेलिभिजन, रेफिजेरेटर ल्वनेगु तालिम, मोटरसाइकल ल्वनेगु
थजगु रोजगारी दझगु तालिमत बियो ल्यासे ल्याम्हो पिन्ता थःगु
तुती थःहे दाने फय्केगुलि बःबिई ।

अन्य :

- ७३) थःगु हे पहःया छैं व सम्पदात म्वाक तय्यानिति पुलांगु नगर

- दुने निजी छँ दानिपुं छँ थुव तय्ता छँया मोहडाय् दानेता छयःगु सिं, अपा व प्वल्हैं अपायाता बियो वयो च्वंगु आर्थिक रवाहाली नं निरन्तरता याई
- ७६) भूकम्प पिडित या दसिपौ कायो तःपुं छँथुव तय्ता नक्सा पास याय्ता बियो वयो च्वंगु छुट नं यथावत है दै ।
- ७७) नगरया थी थी थास्य् त्वतः तः पुं गल्ली खिचात साँ, मँ व मे मेपुं चौपाया तय्ता ज्वड अमिपुं थुव म्हासिइक कानुनी कार्वाची याय्गु नीति काई ।
- ७८) विशेषज्ञपिनिगु सुभावकाथं फोहर थास्य् लाक मुडु व्यवस्थापनया स्थायी समाधान याय्ता नगरपालिका हज्याई । फोहरमैला व्यवस्थापन याय्ता दय्कगु कार्यदल पाखें न्ह्यब्वगु प्रतिवेदनता कार्यान्वयने हई । छँनं प्याहाँ वडागु फोहर कम याय्ता कःसि खेतीयाता प्रोत्साहित याई ।
- ७९) नगरया मू लाँय्या जवं खवं पेटीखय् सिमा, स्वंमा पिड वाँउँक हरियाली प्रवर्द्धन याइ नपां सम्पदा क्षेत्रे नं जातं जातया स्वंमापिड नगरयाता प्रदुषण मरुगु व बाँलागु ख्वपदेकाथं छाय पियगु कुतःयाई ।
- ८०) चिच्या चिच्याहांगु विकासया ज्यात मथां याय्ता वडास्तरहै निश्चित रकम खर्च याय् दैगु याड वडा बजेटया व्यवस्था याई ।
- ८१) ख्वपनगर दुनेया सम्पदातय्गु बःचाहाकलं म्हासिइका च्वयो सम्पदा बोर्ड तय्गु ज्या छसिकाथं याड वानि ।
- ८२) नगरपालिका दुने ज्या सानेगु मति दःपुं गैरसरकारी व अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था तय्सं ज्या सानेता अनिवार्य स्वीकृति नपां दाच्छीया ज्या व बजेट नं पेश याय्मःगु नीतियाता कडाइका साथ लागु याई ।
- ८३) घरेलु व साना उद्योग त चलेयाय्ता प्रोत्साहन याई । अजगु उद्योग (ज्यासः) त करया दायराखय् ह्यता सम्बन्धित पक्षनपां सल्हावलहा याड हज्याय्गु व्यवस्था याई ।
- ८४) सहकारी संस्थातय्ता व्यवस्थित याय्ता अनुगमने बःबिई । नपां नगरपालिका व सहकारी दथ्वी समन्वय व (साभेदारी) मंकः कुतलय् नगरबासीतय्गु भिंज्याखय् हज्याकेता पहल याई । नगर दुने चाय्कतःगु सहकारी संस्थातय्ता उत्पादनमुलक ज्याइवः खय् अप्वः लगानी याकेता प्रोत्साहित याई ।
- ८५) छँ दानिगुलिं खाने दःगु अपलं अनियमितता याता बिचःयाड भवन निर्माण मापदण्डता कडाइकासाथ लागु याई । मापदण्डकाथं छँ मदयकपुं छँ थुव तय्ता कानुन अनुसार दण्ड जरिवाना याई ।
- ८६) नगरपालिकापाखे भनपा २ व ६ वडाय् १६५३ पि जगगाखय् दय्कच्वंगु देको मिवा इटापाखे आवास योजना इलयहे क्वचाय्केता मःगु काथंया बजेट विनियोजन याई ।
- ८७) भत्तपुर औद्योगिक क्षेत्रता स्थानीय सीप व स्रोत साधनयाता छ्यल वातावरण मैत्री व पर्यटनकेद्रीय हस्तकला औद्योगिक क्षेत्रकाथं विकास याय्गु लि हज्याई ।
- ८८) नगरबासीत, व्यवसायी व छँ बलं च्वनिपिन्ता करया धेरा दुने ह्यता करमुनिगु पुचः दय्केगु व्यवस्था याई । नगरपालिका दुने घरजगा मूल्याङ्कन करया विषयले नगरबासी जनता तय्गु भावनायाता कदर याड हज्याई ।
- ८९) लहवनेकाने इलय है याय् फःसा सम्पदात म्वाडु च्वनिगुलि सम्पदात त्वःमाफिइक लहेगु मतिं ‘मर्मत घुम्ती पुचः’ या व्यवस्था याई ।
- ९०) नगरबासीपिन्ता जुयो च्वंगु त्वनेगु नाःया समस्यायाता बिचः याड नगरदुने अपलं थास्य् डिप बोरिड याड तःथाय् नाःत्वनेजिइक नगरबासीपिन्ता इड बिय्ता नाः ट्याडकी व फिल्ट्रेसनया व्यवस्था याई । नपां पुलांगु नगरे तयोतःगु नाःया पाइप पुलां जुय धुंकगुलि उकियाता सुधारायाता ध्यान तै । नगरदुने वगति नाः मुनेगु व उकियाता छ्यलेगुलि विशेष ध्यान तई ।
- ९१) सरकारी व पर्ती जगगा (अतिक्रमण) त्यल काय्गु ज्या अपलं याड वयो च्वंगु खाने दःगुलिं उकियाता ध्यान तयो संरक्षण खय् बःबियो हज्याई ।
- ९२) कर्मचारीपिनिगु वृद्धि विकासखय् विशेष ध्यान तै । कर्मचारी पिनिगु क्षमता अप्वय्केता इलय-ब्यलय् मःकाथंया तालिमया व्यवस्था याई । नपां कर्मचारीपिनिगु ज्या स्वयो उकिया मूल्याङ्कन याड कर्मचारी पिन्ता सिरपा लःल्हाय्गुनं याई ।
- ९३) सल्लाघारी निसें ब्यासी, मुलालाँजुयो नगरकोट वानिगु लाँया पति वैकल्पिक लाँ दय्केगुलि पहल याई ।
- ९४) लाः मिडगु ज्यायाता व्यवस्थित याकेता खुल्ला थास्य् पशुत स्याके मविय्गु अले नगरया काथंछिंगु (उपयुक्त) थास्य् व्यवस्थित पशु बधशाला दय्केगु ज्या हज्याकी ।
- दकलेलिपा ख्वप नपाया आन्तरिक स्रोत, प्रदेशसरकार व संघीय सरकारं छवयो हइगु शसर्त(सर्ततयो) व निसर्त (सर्त मतसि) विडगु अनुदान व वित्तीय अनुदान नपांया लिधांसाय् आ.व. २०७६/७७ या बजेट दयक विकास निर्माणया ज्या हज्याक यंकेगु प्रतिवद्वता प्वंके ।

व्यवहारिक ज्ञान सहितया शिक्षित नागरिकत ब्वलांकेता जिपुं हचिल च्वने

उपप्रमुख रजनी जोशी

ख्वप नपां शिक्षा व स्वास्थ्ययाता धेबा (सिक्का) या नेगू पाटा काथं कायो थ्व नेगूं विषययाता मूथासय् तयो ज्या हछ्याड च्वंगु खाँ फुक्कसिनं स्यू। छाय्धःसा जिमिसं नगरबासीतय्ता २१ औं शताब्दीया सचेत नागरिक धाय्गु मति ज्या साड च्वडा। नपां भी शिक्षित सभ्य जुयगु नपां नपां स्वस्थ जुय फःसा जक भीगु समाज, भीगु दे हज्याई धाय्गु खाँ जिपुं विश्वस्त जुया। वहे काथं जिपुं व्यवहारिक ज्ञाननपांया शिक्षित नागरिक ब्वलांकेता लगेजुयो च्वडा। छाय्धःसा भीगु समाजता शिक्षित जक मखु व्यबहारिक राष्ट्रसेवक नागरिक ब्वलांके मःगु भी फुक्कसिनं महशुस याडागु खाँ खः। अथेजुगुलिं ख्वप नगरपालिकां शिक्षायाता दथ्वी तयो शिशु स्याहारनिसें उच्च शिक्षातक प्राथमिकताय् तयो ज्या साड च्वडागु छिकपुं सकसिनं स्यूगु खाँ खः। थथे शिष्टम दय्क वाने फःसा जक कन्हे भीगु समाज व्यवस्थित काथं हज्याइ धाय्गु विश्वास ज्वड जिपुं हज्याड च्वडा।

आखः ब्वनेता भर्नाजू वैपुं एस.इ.इ. विइब्लेतक अपलं ब्वनामिपिसं त्वःतिगु ल्याचा न्यनेबले तस्कं ग्यापु। ब्वनेगुलि सुहे त्वः मफियमः धाय्गु मति ख्वप नपां डागु लाख तका दां तक क्रृण (त्याय) बियगु ज्या न्ह्याके धुंगु दः। भीगु समाज धात्थें खय्क हःज्याकेया लागिं डाक्टर, इच्जिनियर बाहेक भूगोल, इतिहास, कला, सँस्कृति, राजनीतिशास्त्र थन्योगु विषयनं, मालिगु जूगुलिं नगरपालिकां

थुजगु विषय ब्वनिपिन्ता छात्रवृत्तिया व्यवस्था याय् धुंगु दः।

अथे हे नगरबासीत स्वस्थ जुल धःसा भीगु समाज हःने येंकेता अःपुइगु धायेंगु खाँयाता कायो आधुनिक सुविधां जःगु ख्वप अस्पताल दय्केगु ज्या सुरु जुल। स्वदालिपा अस्पताल चाय्क सुविधा वियगु लक्ष्य दः। थुगु अस्पताले तिलगंगाया मिखाया अस्पतालया केन्द्रनपां OT/MRI/CT - Scan/ Major/Minor Operation Theartre, Maternity Ward नं. दैगु खाँ थाना ब्याक च्वडा। ल्वय जुयनिं वास याय्गु स्वयो ल्वय हे मजुइकेगु बुद्धिमानी जुइ (Prevention is better than cure) धाय्गु खाँयाता ध्यान तयो हरेक नगरबासीत निरोगी व फुर्ती दःपुं जुमयः धाय्गु मति फुक्क बडाय् व छुं शैक्षिक संस्थाय् ब्यायाम सामग्रीत तयो सञ्चालन याड च्वंगु दः। अथेहे नगरपालिकां स्वास्थ्य क्षेत्रखे ज्ञां दःपुं विज्ञत ब्वलांकेगु मति दाँय नेम्हा सिता एम.डी. वा सो सरहया छात्रवृत्तिया व्यवस्था याडागु दः। थथे हे हरेक विषयसं विज्ञत ब्वलांके फःसा समाजया थी थी विषय अनुसन्धान याड हज्याय्गु लक्ष्य काय् गु दः। गुकिं अनुसन्धानात्मक रूपं हे समाज मूपुल वानी धायुगु विश्वास काया।

“पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति भीगु कला व संस्कृति” भीगु म्हासिइका खः। भीगु गौरब खः। अथेजूगुलिं भीगु थजगु गौरबशाली कला-संस्कृति म्वाकः तयो न्ह्यु पुस्ताता लःल्हाय्गु भीगु पुस्ताया कर्तब्य भःपियो जिमिसं सम्पदा/संस्कृति म्वाकतय्गु याता प्रमुखता बियो नगरभरी पुनःनिर्माण व संरक्षणया ज्या जुयो च्वंगु छिकपिसं सिहे स्यू। जिपुं थवहे ज्या खय् थाकुमचसिं साड च्वडागु दः। साड वानेगु बचं विसें नगरबासी दाजुकिजा पिनिगु लुमुगु गवाहाली दैगु भलोसा काय।

ख्वप नगरपालिका देया दक्ले चिच्याहाँगु नगरपालिका खः। थाना मेगु आय आर्जनया स्रोत मर्हु सकिसिनं थू। अथेखयानं भी बाज्या-अजि (पुर्खा) पिसं नासो काथं त्वःतकगु सम्पदात ल्हवनेकाने व सुचुपिचु याड म्वाक तयो थुकियाता आय आर्जनया लाँपु काथं छ्यल वयो च्वडागु दः। ख्वपयाता पर्यटक तय्गु गन्तव्यस्थल काथं विकास यायां हज्याक यंक च्वडागु दः। भी नगरबासी दाजुकिजा तताकेहँ

पिसं. नं. थःथःगु थासं थुकिहे आवद्धजुयो व्यवसाययाड आयस्रोत दय्केगु नपां नपां देशयाय्गुहे सेवा याड वयो च्वंगु दः। गुकिं समाज हःने वानिगुलि जिमिता विश्वास दः।

थजगु ज्या यायां वाडा बले भीथाय् (जड्गल) गुं व जगा मःकाथं मरुगु चुनौती भीसं थुइक च्वडा। अथेन अजगु चुनौती थुइक हःने वानेता ख्वप नपां थी थी ज्याइवःत याड हचिल च्वंगु द। त्वनेगु नाःया लागिं ट्यांकरं नाः इड बिय्गु, नगरया थी थी थासय् बोरिड याड नाःट्यांकी दय्क Filtration याड नाः इड वियगु तयारी याड च्वंगु द। मेमेगु नाःया ज्या छेलेता वगति नाः मुने फःसा भीथाय् नाःया समस्या अपलं ज्वनेगु थुइक ज्या साड च्वडा। थुकी नगरबासी तय्संनं चाहना नं याड च्वंगु खाने दः।

अथेहे चुनौती धाय्गु फोहर थासय्लाकेगु खः। थुकियालागिं ख्वप नपां अध्ययन अनुसन्धान टोलीया सुभाव नपां तयो योजना काथं ज्या न्ह्याके ताडागु दः। अथेन नगरबासीत नं. थुकी सचेत जुय मःगुलि ध्वगिइगु व ध्वमगिइगु फोहर त छथाय् लिक्क मुड ट्राइसाइकलं कःवइबले मिलेयाड छ्वयो हःसा धात्थे भीगु नगर सभ्य, सफा, सुसंस्कृत नगर जुई। नपां भीगु म्हासिइका अपलं च्वजाइगुलि शंका मरु। अथे हे छुनं सामानया म्हवजक छ्यलेगु, हकनं. छ्यलेगु, अले न्हगु वस्तुख्य् छ्यल (रुपान्तरण) याय् फःसा भीगु गौरब बढे जुई।

ख्वप नपां याइगु ज्याख्य् जनसहभागिताया लिधंसाय याड वयोच्वडा। थव थैया आवश्यकता नं. खः छाय्धःसा नगर धाय्गु थानाया संरचना जक मखु नगरबासी पिनिगु उपस्थिति व सहभागिता नं. खः धाय्गुमति उकियाता हे छगू प्रणाली काथं हज्याके फःसा जक भीगु नगर न्हयागु कुनं. स्वसां छगू सुव्यवस्थित व सुरक्षित नगर जुई। खाने दै। अथेजुगुलि छिकपिंके लाहापाति जोडेयाड छगू सुन्दर नगर व सभ्य नगरबासी जुयता इनाप यासे थव डाकगु नगर सभाख्य् लुमुगु लसकुस याड च्वडा।

**ख्वप नगरपालिकाता न्ह्याबले
सफा, सुघर तय्गु सकल
नगरबासीतय्गु कर्तव्य खः।**

बजांखु थेजःगु म्हगस

• आशा कुमार चिकंबङ्जार

बुझ वा पिय्थाय् फःथे ज्या सानेगु मतिं बुझ वांम्हा बाज्याया मने छु खाँ लहाता मस्या। देंचाय् च्वड बजां छक सालेगु मति तल। सुयातां हे छुं मधसे थमनं हे बजां पिचिन। छ्वाली पारा पारा मुइक चिलमे नैमि थड च्वन। छ्वाली मूथे बाज्याया नुग नं मुल। छ्वयो च्वंगु छ्वाली थे थःगु जीवन नं छ्वयो च्वंगु मति वया भतिच्चा ख्वः छ्युं।

भवखा ब्वयो छै दुत। ढलान छैं मदांसे मज्युदक छ्यनं जिद्दी यागुलि थःगु नुग हे लहवायथे च्वक छ खः बुँ मियो छैं दान फुक्कसिनं बुँ चलान छैं ढलान क मखुला धाइबले नुगः हे पम्हुइथे च्वनिगु। दःगु थव छ्वक बुँ नं मिय मालाजक लिज हे मदयक जूगु खाड बाज्याया पुलांगु खाँ लुमांक बजांससं थ गु मन नपां नुगः खाँ लहाड च्वन। उब्लेया बुथुपिसं याइगु अन्यो बुथु पाचु छैं सुचुगु छगू छगू घटना त वयागु हःने किपालुथे प्याखं ल्हः वल। होखाया क्वार क्वार सः नपां कुँ पिल्हवयो च्वंम्हा बाज्याय्गु म्हगस फुकं कुँ थे पलख लिपाहे तड वान।

छन्हु बुँ फुक्क फुई। अले भवखा ब्वःसा हकनं गथे याड छैं दानिथे? बुहाया मन कायঁ हाल। आखः ब्वंके छवयानं ध्यान दःगु मखु। छु याड नैम्हा थे। बुहाया मने धौबजी वाल। उब्ले काय्म्हा थ्यंक वल। म्हिचां चुरोट छपु लिकायो साल। अले भःभः न्हन्हु धाल -अब्बा कायु भाजु लागु पदार्थ साल च्वना जक ज्वड यंकल। जि आनाहे बड वयागु। छुयाय् याका काय्जक धःधःथे याड तयो थौं थजगु स्वयमाल। वयागु खाँ न्यड वापिड च्वंपुं फुक्क छक आताहाँ जुल। बाज्याम्हा बुहाया म्हतिइ ई ब्यो मवल ब्वक चिलं भपुइकल। अले देने खाने दःगु बजांखु स्वस्वं बुहाया मन नपां त्वाय् चिन इलय् हे बेखुय मफगु कोलहैपता गथे यखुय फै? काय्याता लिस ब्यू ब्यू थःहे बजांखुथे जूगु ताय्क व छुड च्वन। बुहा नपां थैया ई न भवसुड च्वन।

ख्वप नगरपालिका नगरबासीतय्गु

थगु हे संस्था खः

करदातातय्सं इल्यहे कर पुलदिसँ

नगरयाबु विकासयाता ग्वाठाली याड दिसँ

म्ये

जित छें हुं धायमते यो मां

लोक लय वापिज्या
सुरेन्द्रलाल भुजु

पुलांछे

- रामेश्वर

म्हयायः:-जितःभातःया छें हुं धका
धायः मते यो मां
अन हिति चबी मदु
जित हुं धाय मतो।धु॥

मांः- अथे धाय मते नानी
इज्जत भीगु वःनी
मिसा तयगु कर्म भीगु
धर्म फुके मते नानी

म्हयायः:-धर्म जिं फुकागु मखु
मिजं जित मयोगु मखु
लःत्वनेत हे ग्याग्यां त्वनेमा
यो मां जित हुं धाय मते

मांः-अथे धाय मते नानी बिन्ती
मिसातयगु कर्म
छु चव्याहल भोगे येमा
धर्म फुके मते नानी

म्हयायः:-कर जित यायमते यमां
बरु जिला सीना वनाबी
लःहे मत्वंसे बागप्वा:नया च्वने मफु जि
जित हुं धायमते योमां, कर जित यायमते

मांः- अथे धाय मते नानी
बुलुहुं लिपा दया वइ
भीथायन्ला न्हापा गन दु
गुलि लिपा तिनी दुगु

म्हयायः:-वयकंला तय धागु खः
बाज्या बज्ये माने मजु
गुलि हेकलं छुं लगे मजु
यो मां जित हुं धायमते ॥

बौः-अथे खसा जि कन्हेहे वना
नगरपालिकाय निबेदन बिद्के बिय्
हिति चबी मदुतले

व्ययहे मखु नानी धाय्
मागु माथें खँल्हाय् जिं

व्ययहे मखु जिमि नानी

म्हयायः:-जित हुं धाय मते यमां
हिति चःबिनिं तय्के व्यू

व पुलांछे,
जि मस्तबले खाँडागु वहे पुलांछे
व छेंया भ्यो, अले
भ्याले च्वड बजां साल च्वनिम्हा
व छेंयाम्ह आसलाल बाज्या
बाज्या क्वस्वइगु इयो नापां मल्ता मः
मल्ता मः लिक्क च्वँगु व तुकं मः
व स्वयो नं बांलागु
व छेंया तिकाभ्यो अले साँभ्यो
नापं व भ्याले च्वगु नेवःपहःया बुट्टा
द्वलं द्व पर्यटकतयता सालकाइगु व पुलांछे ।
तर आकाभाकां वगु तःभवखाचां
व छेंयात चिरि चिरि बाय्क बिल
व छेंयागु अस्तित्व नुगःखःम्हा आसलाल बाज्यां हे मखान
मनहे सीम्हा आसलाल बाज्या नपां
व पुलांछे या इतिहास नं ख्यूं यो वान ।
तर थौं, वहे थासे
स्वस्वहे तःहांगु परिवर्तन जुल
छम्ह तःमिम्हा बज्जनं कायो
होटेल दाड़ पुलांगु भ्यो तयो
अले जिं मनमनं धाया
थव संसार धार्थे हे
धेबा दः पिनिगु हे जुयो च्वना
व पुलांछे,
छाय् आसलाल बाज्यायागु जुय मफुता ?
छें स्वस्वं नुगः मुइक च्वंम्हा बाज्यां
थःगु देशे थःहे कतःजुगु स्वस्वं
पुँजीवादया गालय् थःदुड च्वंगु खः
व जीवन्त छेंया जीर्णोद्वार याय्गु
शक्ति मर्लगु थःगु पौरखं
थःता हे गिजे याड च्वंगु ताय्क
थःगु पुर्खा लुमंकि च्वन ।

विनास्तं

vEj Mof Cf: yf

• काशीराम “विरस”

खँगवः छाय् खः थें
 खँगवःनापं आत्मसाथ याइमखु
 आत्मीयताया भाव प्वंकीमखु
 उकिं
 खँगवः याकः खः
 खँगवः गंसि ।
 छखे
 खँगवःयात स्वयेत
 चिचिरवःगु खँगवः
 थिथि समानताया अर्थ मुनाः
 छपु पूवंगु खँपु जुइत अभ्यस्त
 खँगवः
 अभ्यस्त पलाःखाँय् लिनाः
 आज्जु पाखे वनाच्चंगु दु बा मदु
 जिं अथे थथे धायेमफु
 छायधाःसा
 थुकिया सीमाया थाःगा: मदु
 वहे दुंगु सीमा
 छपैं छधी जुयाः
 आस्थाया केन्द्र जुये नं फु
 खँगवः
 आस्थाया प्रतिविम्ब नं जुयेफु
 उकिं
 खँगवः आस्था खः
 आस्था खँगवः खः ।

चिबाखा

तिकी मयांगु ख्वबि

• बाबुकाजी सुवाल ‘विकेश निराशी’

छगू थासय् चिचाः धांगु छगू पुखुचा दयोच्चन । उगु पुखुलि डा, ब्यां, ताहाः, सुरूप्या: थी थी जीव छम्हा गलह (गोही)याता नायो दयेक आनन्द याड जीवत न्व्याक च्चन । पुखुलि च्चंपु दक्वं जीवतयेता गलहं मतिना याइगुलिं सकसिनं गलहयाता नं हानेगु याडतगु जुल । पुखुलि च्चंपु सकलिं जीवतेसं थःथमनं मालहःगु नसाः न्हपां गलहयाता प्वाःदकं नके धुकालिं जक थःपिसं नयेगु याड च्चन । गलह थः नायो जुगुया नातां पुखुलिच्चंपु सकलिं जीवतयेता नायो जुगुकाथं थमनं फःगु चाःगु ग्वाहालि यायेगु, अले सुं न शत्रुतसें पुखुलिच्चंपु जीवयाता छुं यायेतान धःसा शत्रुनपां ल्वाड़जुसां रक्षा यायेगु जिम्मा कायोच्चन । अथे जुगुलिं उम्हा गलह पुखुलियापु जीवतयेगु निंति छम्हा अभिभावक ति हे ग्यड च्चन ।

छन्हया दिनय् उगु पुखुलि छम्हा न्हम्हा ताहाः वल । उम्हा ताहां पुखुलिच्चंपु ब्यांचात व डातयेता सुचुक सुचुक नयेगु याड हल । उम्हा ताहां पुखुलिच्चंपु थी थी जीवतयेसं गलहयाता स्यायेगु सल्हाबल्हा यागु द धायेगु मखूगु खाँ गलहयाता न्येकेबिल । गलहयाता ग्वाहालि यायेगु त्वह त्यो गलह नं खांक खांक ब्यांचातयेता स्याड नयेबिल । गलह नं थःम्हा शत्रु जुयेधुकंपु ब्यांचातयेता स्याड नसां थजु धायो सुक च्चन । गलहयागु थुजगु व्यवहार खाड वयागुनिंति ज्यान हे पायेता लिमस्वद्वपुं जीवतेसं नुगः मछिंक च्चन । आवलिं भीसं थव गलहया भर कायां खैमखुत धायेगु सहलह ब्याकल । पुखुलिच्चंपु सकलिं जीवतेसं साथ बीयेगु त्वतेकाथं गलह याकचा: जुल । थवहे मौका स्वयो न्हम्हा ताहां गलहयाता आक्रमण यात । पुखुलिच्चंपु जीवतेसं नं थःता मालिबले ग्वाहालि मयाइम्हा गलहयाता ताहां स्यातधसा भन्न याउँसे हे च्चनिजुल धायेथे तायेक गलहं आक्रमण यागु तमासा स्वयेथे स्वयोजक च्चन । गलहयाता ग्वाहालि यायेता सुनं हच्चिल मवान । बल्लाम्हा ताहायाता गलहं छुं नं याये मफत । ताहां गलहयाता हितुहिड ब्वासाःब्वासां थःगु चःमेखं तियोतियो स्याडबिल । थः व कतः म्हासिके मफम्हा, थःता मःत्ले मेपिंता चुचुप्याड म्वःलकिं चारगचाथें वांश्वद्वम्हा गलहं ग्वाहालि फवं फवं हे सदांयानिंति मिखा तिसिड छ्वत । पुखुलिच्चंपुं गलहयानिंति ज्यानतक पायेता हाजिर जुइपुं जीवतेसं ख्वबि छफुति तक हे पिमकाल ।

ख्वप नगरपालिकाया ज्या भ्रवः त

सम्पदा नास जुइगुकाथं लाँ तः ब्याके मज्यू

२०७६ जेष्ठ २१ मंगलबार

राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणया गवसालय ज्ञू बैठके ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुँ व्यासी कमलविनायक सडक थिडक ख्वपया ऐतिहासिक व प्राचीन फलचा, सत्त, पुखु, ल्वहँहिति, देग, दःगुलिं व थास्य लाँ तःब्याकिबले सम्पदा नास जुइगुलिं व थास्य व्यवस्थित फःदय्क पुलांग पहलहे छें दय्केता बःबियागु खाँ कड दिल। उगु ज्या इवः सं काठमाडौं उपत्यका प्राधिकरणया आयुक्त भाइकाजी तिवारी उगुलाँया वैकल्पिक लाँ दय्केता अध्ययन जुयो च्वाँगु खाँकड दिलसा राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणया कार्यकारी समितिया दुःजः डा. चन्द्रबहादुर श्रेष्ठ जुया नायोलय ज्या भ्रवः जुगु खः।

अथेहे उखुनु हे ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुँ शिक्षा विज्ञान व प्रविधि मन्त्रालयया सचिव खगराज बराल जुँ नपालाड खलहाबँल्हा याड दिल।

dgøf Zj f; k‡j f; of nflu+; df lkou'j you' pltuso\$ ofo\dm

२०७६ जेष्ठ २२ बुधबार

विश्व वातावरण दिवस (June 5) या लसताय ख्वप

नगरपालिकां थान्ने थें थुगुसीन ख्वपया बिस्काजात्रा न्हयाकेता मदय्क मगागु ल्योसिंद्योया नितिं सिमा थयो हइगु ल्यसिंगुइँ सिमा पियगु (वृक्षरोपण) ज्या यासे नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुँ सिमा पियगु जक मखु थुकियाता बिचःयाड म्वाकेमःगु मन्या श्वास-प्रश्वास या लागिं सिमा पियगु व थयगु उतिंयंक याय मःगु बिचः प्वंकदिल। ख्वप नगर दुनेन वातावरण बालाकेता नगरपालिकां पुखु सफायायगु वृक्षारोपण, ल्वहँहिति, तुँ मुलेगु, सम्पदा संरक्षणयाड वयागु खाँ काडदिल।

उगु ज्या इवःसं उपप्रमुख रजनी जोशी, वडाध्यक्षपु उकेश कवां (७), रविन्द्र ज्याख्व(९), सुनपा वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष गणेश त्यात, सुर्यविनायक नगर समितिया नायो सूर्यभक्त त्वाती पिसं नं न्वचु बियो दूयुगु खः। अपलं क्लब, पुचः स्कूल कलेजया उपस्थिति जुगु उगुज्या इवः संकरिब ४०० मा सिमात पियगु ज्या ज्ञूगु खः।

ब्यापारीपिसं नाफाजक मस्वसें सामाजिक भावना ब्लंक ब्यापार यायमः

२०७६ जेठ २३ बिहिबार

ख्वप नपाया आर्थिक वर्ष २०७६/७७ या बजेट तर्जुमायायगु
इवःलय उद्योग, ब्यवसायी व ब्यापारीतय् दश्वी राय सुझाव

कायगु इवलय ख्वप नपा प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं ब्यापारी, उद्योगीपिसं
नाफाजक मस्वसें सामाजिक व नागरिक भावना तयो ब्यापार
ब्यवशाय याय् मःगु नपां कर इलय हे पुल ब्यूसा आर्थिक क्षमता
बृद्धि जुयो नगरबासी पिन्ता सेवा
सुविधा बियफैगु खाँ कड दिल।
वयकलं भैल देगः ल्हवने धुक
डातापोह ल्हवनेगु योजना नं कड
दिल।

सल्लाह वियगु इवःलय
उद्योगी ब्यापारीपिसं नगरे द्वाहैं
वयथाय् सफा यायमःगु साँस्कृतिक
नाचगान क्यडतुं च्वनेमःगु
ल्हवनेमःगु सम्पदा मथां ल्हवड नगरे
पर्यटक ताःइतक तय्गु विषय
सोचेयायमःगु सल्लाह बियो दिल।

eQmk' gu/oftf bsn]Jojl: yt gu/ bosψ'stM

२०७६ जेठ २४ शुक्रबार

आ.व. २०७६/७७ या बजेट दय्केता
सल्लाह कायगु इवलय २४ गते शुक्रबार
बुद्धिजीवी पिंता सःत ख्वप नपाया प्रमुख
सुनिल प्रजापतिजुं विकास निर्माण व सम्पदा
संरक्षण विदेशी तय्के गवाहाली मकःसें थमनं
हे याड वयो च्वडागु व अ.यायगु बजेट
नगरबासी तय्गु अफलं हित जुइगुलि खर्च
याय्ता बुद्धिजीवी पिनिगु गवाहाली मःगु खाँ
कड दिल।

उपप्रमुख रजनी जोशीजुं देया
चिच्याहांगु नगरयाता दकले सुविधासम्पन्न नगर दय्किगु काथं ज्या
साड च्वडागु खाँ कड दिल।

उपस्थित बुद्धिजीवी पिसं नगर दुने मनोरञ्जनया थाय्
(पार्क) नपां मौलिक वनस्पति (मूस्वं-धनेचा स्वं बा) या ब्यावशायिक

(खेती) बुँ याय् मःगु पर्यटकपिन्ता आकर्षित याइगु साँस्कृतिक सम्पदा
सुचुपिचु, परम्परागत सीप व उत्पादन यायमःगु ई.सि.डि. लक्षित
शैक्षिक कार्यक्रम दय्केमःगु स्थानीय पाठ्यक्रमे नैतिक व ब्यवहारिक
शिक्षा दुथ्याकेमःगु सल्लाह बियो दिल।

२०७६ जेठ २५ शनिबार

२०७६ जेठ २५ गते S4W-Nepal व हिटी पुचःया खसालय ज्ञगु काठमाडौं उपत्यका ऐतिहासिक हिटी प्रणालीया गोष्ठीसं ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं सम्पदा म्वाक तयगु

खःसा सरकार अःपुकं सिं व बजेटया व्यवस्था याय्मःगु खाँ कड दिल। थथेजःसा ख्वपया सम्पदा मथाहे पुलांगु पहःले स्वयैदैगु खाँय् बःवियो दिल। प्रविधिया बालाक विकास मजुगु इलय् भी पुर्खा

न्हूगु पुस्तां ख्यापक दृष्टिकोण तयो समाजयाता व्यवस्थितयाडं हज्यायमः

२०७६ जेठ २६ आइतबार

थी थी तालिम वियगु इवःले ख्वप नपां हिंडान्हुया 'रेडियो प्रस्तोता तालिम' आइतबार पानसे मता च्याक उलेज्या याड दिल। उगु ज्या इवःसं प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं न्ह्यकने स्वयथे पारदर्शी ढंगं ज्या इवःत न्ह्याक थी थी सञ्चार माध्यमं न्यंक वयो च्वंगु, अःख्वप एफ.एम. व ख्वप टेलिभिजन नं न्ह्याकेगु कुत याड च्वंगु खाँ कड दिल। वयकलं ख्वप नपां न्हूगु पुस्तायाता लाहातय् ज्या दय्क बियगु मतिं तालिम बियो वयो च्वंगु खः धायो दिसें न्हूगु पुस्ता व्यापक दृष्टिकोण तयो समाजयाता व्यवस्थितयाडं हज्याय्मःगु खाँ नं कड दिल।

उगु ज्या इवःसं उप प्रमुख रजनी जोशी, वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां, ख्वप सः कार्यक्रमया कजि वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याल्व, प्रशिक्षक मतिना त्वानाबासु, ख्वप सः

Vj kb]e|6frf/ Ij /fM CfGbflhgoft Oltxf; bMu'b]

२०७६ जेठ २७

ख्वप नपां सोमबार महानगरीय प्रहरी परिसर ख्वपं सरुवा जुयो भःम्हा प्रहरी उपरीक्षक हिमालय कुमार श्रेष्ठजुयता तक्वा तपुली पुइक बिदाइ बियो दिल नापं सरुवा जुयो ख्वपे भःम्हा प्रहरी उपरीक्षक सविन प्रधानजुयता तक्वा तपुली पुइक लसकुस याड दिल। उगुज्या इवःसं ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वपया संस्कृति संरक्षण व शान्ति सुरक्षा कायम याय्ता प्रहरी प्रशासनया ग्वाहाली मःगु, अपराधी तय्ता कानुनया घेराय् तयःमःगु नपां भ्रष्टाचारी विरोधी आन्दोलनया इतिहास दःगु ख्वप देयता शान्ति सुरक्षा (नमूना) ख्वसेलागु नगरकाथं हज्याकेगु बिचःप्वंक दिल।

उगु ज्या इवःसं उपप्रमुख रजनी जोशी, प्र.उ.नि. हिमाल कुमार श्रेष्ठ जुं थःगु हिंस्वलाया अनुभव व न्हम्हा प्र.उ.नि. सविन प्रधानजुं ख्वपया शान्ति सुरक्षा याय्ता ख्वप नपा नपां लाहापा स्वाडं हज्याय्गु बचं बियो दिल।

तस्कं बालाक सम्पदात दय्क तकगु खाँ कड दिसें कुमति दःपुं मनू तयगु मानसिकतां सार्वजनिक सम्पति नयो च्वंगु खाँ नं कड दिल। ख्वप नपां सम्पदा म्वाकेगुलि बःबियो ज्यासाड वयो च्वंगु नपां ख्वप इच्छिनियरिङ्क कलेजं न्हगु व पुलांगु प्रविधिन स्यैं स्यैं अनुसन्धानता बःबियो वयो च्वंगु खाँ नं कड दिल। सम्पदा संरक्षण याय्ता संघ सरकारया ग्वाहाली मःगु नपां उपभोक्ता समिति पाखें ज्या सांकेबले बल्लांक भिंक दय्किगुलिं थव्हे काथं ज्या न्ह्याक च्वडागु खाँ नं कड दिल।

उगु ज्या इवःसं ख्वप नपा सम्पदा व योजना शाखा प्रमुख रामगोविन्द श्रेष्ठ, स्रोत व्यक्ति पुं UN-Habitat Nepap या कार्यक्रम व्यवस्थापक पद्म सुन्दर जोशी आर्किटेक्स प्रो.सुदर्शन राज तिवारी त्रिविक्नीय विभाग जुलोजिया सुरेशदास श्रेष्ठ, हिटी पुचःया संयोजक पुरुषोत्तम अवाल व S4W-Nepal राजाराम प्रजापति जुनं नुग खाँ प्वंक द्यूगु खः।

(कार्यक्रम सञ्चालक) ज्याइवः न्ह्याकमिया दुजःदिपेन्द्र प्रजापति व ओम धौभडेल जुं नं थःगु नुग खाँ कड द्यूगु खः।

ख्वप नपापाखे शैक्षिक ऋण वितरण छ्याकल

; dfhoftf x]al4hljls/0f ofoN'n|o+Vjk l j Zj l j Bfno lg:j fg]dM

२०७६ जेठ २६ गते आइतबार

ख्वप नपापाखे ख्वप नगर दुने बसोबासयाड वयो च्वंपु जेहेन्दार व विपन्न विद्यार्थीपिता शैक्षिक योग्यता दसि पौ (प्रमाण-पत्र) धितो तयो सहलियत ब्याजं ५०००००- डागु लाख तका दां तक शैक्षिक ऋण वियगु ब्यवस्था यात् । उगु ज्या इवः सं नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं धेबा मरुग्या कारणं आखः ब्वनेमखाना धाय् म्वालिगु काथं ख्वप नपां ६ % या सहलियत ब्याजं डागु लाख तका दां ऋण (त्याय) बियगु व उच्च जनशक्ति म्हवः ज्गुलिं एम.बि.बि.एस. डाक्टर नेम्हा सिता उच्च शिक्षाया नितिं छात्रवृति वियगु निर्णय काथं ज्या हज्याड च्वंगु खाँ कड दिल । ख्वप नगरपालिकापाखे न्ह्याकच्वंगु कलेज देशं देखिया विद्यार्थीपिता सहलियत दरं गुणस्तरीय शिक्षा वियो देशया लाग्नि मःपु दक्ष जनशक्ति ब्वलांकेगुलि योगदान बियो वयो च्वंगु नपां विद्यार्थीपितीगु उज्ज्वल भविष्यता नितिं ख्वप विश्व विद्यालय निस्वाड समाजयाता हे बुद्धिजीवीकरण यायगु लक्ष्य दःगु खाँ कड दिल ।

उगु ज्या इवः सं उपप्रमुख रजनी जोशीजुं विद्यार्थी पिनिगु इच्छा काथं ब्वंक ख्वपया कला, संस्कृति व रीतिरिवाज, नखा

च्खाया ज्ञां दय्के मःगु उकिं इतिहास, भूगोल, राजनीतिशास्त्र, संस्कृति, नेपाल भाषा ब्वनि पित्तानं नगरपालिकां छात्रवृति बियो वयो च्वंगु खाँ कड दिल ।

अथे हे ज्या इवः सं ख्वप नपाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी, बडाध्यक्षपुं उकेश कवां (७) व रविन्द्र ज्याख्व (९) पाखे शैक्षिक ऋण गथेयाड कायगु व पुलेगु धायगु खाँ काड दिल ।

२१ औं शताब्दीयाता लायक पुं विद्यार्थीत ब्वलांके मःगु

२०७६ जेठ २६ आइतबार

Acedemia-Industry Dialogue ज्याइवः उलेज्या ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं बागीश्वरी कलेज व विश्वविद्यालय अनुदान आयोगया मंका: रवसालय ज्गु नेह्या Acedemis-Industry Dialogue ज्या इवः या उलेज्या याड दिल । न्ह्यागुनं ब्यापारे चुनौती दैगुलिं उकियाता सामना याड वाने फःसा जक सफल जुइगु खाँ कडदिल । वयकलं अ.यायपुं न्ह्यगु पुस्तां अस्वस्थ प्रतिस्पर्धायाता कुंखिड नाफा व सेवा भावं

प्रदेश माथांक विकास

२०७६ जेठ २९ गते बुधबार

प्रदेश नं ३ या मुख्य मन्त्री व मन्त्रीपरिषद्या कार्यालयया रवसालय बुधबार हेटौडाय् जुगु प्रदेश समन्वय समितिया बैठके ब्वति कासे ख्वप नगरपालिकाया मेयर सुनिल प्रजापतिजुं संविधानं स्वंगू तहया सरकार गठन यागु दः । संघ व प्रदेशता नीति दय्केता जिम्मेवारी व स्थानीय तहता नीति निर्माण नपां विकास निर्माणया जिम्मेवारी बियो तःगु द । संघ व प्रदेश थःथःगु थासय् च्वडः नीति दय्केगुलिं केन्दीत जुयो विकास बजेट स्थानीय तहख्य छ्यवयगु ब्यवस्था यात धःसा विकास मथां जुइगु विश्वास प्वंक दिल । वयकलं धायोदिल प्रदेशया माथांक विकास यायगु

हज्याड २१ औं शताब्दीया न्हःपुं विद्यार्थी जुयमःगु व जीवनोपयोगी शिक्षा नपां ब्यवहारिक शिक्षा कायो ब्यवहारिक जुयमःगु खाँ कड दिल ।

उगु ज्या इवः सं बागीश्वरी कलेजया प्राचार्य धन कुमार श्रेष्ठ, बागीश्वरी मा.वि. या प्र.अ. कृष्ण प्रसाद धन्छा, सह-प्र.अ. ज्ञानसागर प्रजापति, भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघया नायो रामप्रसाद प्रजापति, प्रा. डा.सिद्धिवीर कर्मचार्यजु पिसं नं थुकिया महत्वया खाँ कड द्यूगु खः ।

यायगु मंककुतः जुयमः

भीगु मंक कुत : जुयम् । मंक कुत मंक उद्देश्य पूवांकेता संविधानया भावना काथं स्वायत्तता बियमः । देश संघीयता लागु जुयधुंकल । थुकिया अर्थ शक्तिया विकेन्द्रीकरण खः । स्थानीय तह संघ व प्रदेशया कचा जक जुयमज्य । सरकारं संविधान या अखः ज्या याय् दैमखु ।

प्रदेश समन्वय परिषद् बैठके प्रदेश नं ३ या ११९ स्थानीय तहया प्रमुख उपप्रमुख गाउँपालिका या अध्ययक्ष, उपाध्यक्ष दुजः जुइगु ब्यवस्था दः । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ काथं प्रदेश समन्वय समितिया बैठक कम्तिख्य दाच्छीया छक अनिवार्य च्खनेमःगु ब्यवस्था दः ।

चिनियाँ प्रतिनिधि मण्डल ख्वप नपाय् भाल

२०७६ जेठ २८ गते मंगलबार

बेजिङ्गा युनिभर्सिटी हेल्थ साइन्स सेन्टर पिपल्स रिपब्लिक अफ चाइना पाखों ख्वपदे चाहिलेता भःपुं प्रतिनिधि मण्डल) ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपालाड दिल। उगु इवलय प्रमुख ज्युं ख्वप नपाया गतिविधि नपां ख्वपदे याता शिक्षा, संस्कृति व ज्ञान विज्ञानया केन्द्र दिक्केगु मतिं शिशु स्याहार निसें नह्यूं कलेज न्ह्याक वयो च्वडागु व सरकारं स्वीकृति बिइबले विश्वविद्यालय सञ्चालन याय्गु खाँ कड दिल। वयकलं नेपाया विद्यार्थी पिन्ता छात्रवृति ब्यूगुलिं सेन्टरता सुभाय् देलायो दिल। पर्यटकीय क्षेत्र आम्दानी जुगु धेबाखं शिक्षा, स्वास्थ्य व सम्पदा पुनः निर्माणख्य् खर्च याड च्वडागु अले गुलिं सम्पदात लहवने धुंगु गुलिं लहवने बाकी दःगु धायोदिसे छुँ छुँ नसिंडु सेवा नपां जनस्वास्थ्यय् मिखाया अस्पताल चाय्क तयागु खाँ कांसे अपलं नेपालीत क्यान्सर (उखुम) ल्वयया लागिं विदेशे वाड अपलं धेवा पुल उपचार याय्मःगुलिं नेपाले हे छगू क्यान्सर अस्पताल दिय्के दःसा ज्यू धायोदिल।

स्थानीय पाठ्यक्रम सम्बन्धी अभिमुखीकरण

ख्वपया म्हासिइका म्वाक तयता फुक्कसिनं थुकिया महत्व थुइकेमः

२०७६ जेठ ३० गते बिहिबार

ख्वप नगरपालिकां नगरदुनेया ९२ गू विद्यालयया नेगु तगिंख्य् ब्वंकिपुं शिक्षक शिक्षिकापिन्ता अभिमुखीकरण ज्याइवः रवसः रवसे उपप्रमुख रजनी जोशी जुं संविधान काथं शिक्षा या अधिकार स्थानीय तहख्य् वय धुंकाली स्थानीय पाठ्यक्रमत दिय्के

चीन दे भिंम्हा जलाखाला जुगुलिं स्वापु क्वातुक वानेगु नपां भारतीय नाकाबन्दीया इलय चिनियाँ सरकारंयागु रवाहाली नेपाली जनतात लय्तायो सुभाय देलःगु व तातोपानी नाका चायक ब्यापार ब्यवस्थापन न्ह्याकेगुलि नेपाली जनता लय्तःगु खाँ नं वय्कलं कड दिल।

ब्वंके वियागु खाँ कड दिल। ख्वप नपाया मू आयसोत धाय्गु हे पर्यटन खः। ख्वपया म्हासिइका म्वाक तय्ता फुक्कसिनं थुकिया महत्व थुइकेमःगु खाँ कडदिसे फुक्क शिक्षक-शिक्षिका पिन्ता प्रभावकारी ढंग ब्वंकेता अनुरोध याड दिल।

बडा नं ७ या बडाध्यक्ष उकेश कवां जुं स्थानीय थाय्गा जानकारी मरुतल्ले समाजे हयूपा हे थाकुइ। उकिं भीगु थाय्गा जानकारी नपां स्थानीय सीप ता च्वजायक थःगु भाय्याता नं विश्व ब्यापीकरण याय्मःगुलि बःबियो दिल। अथेहे स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यदलया कजि योगेन्द्रमान विजुक्छें जुं जाती, भाय् संस्कृति, फुक्कसिया मंकः सम्पति जुगुलिं देया माथांक विकासयाय्ता आधुनिकतानपां थःगु मौलिक संस्कृति यातानं नपां हज्याक यंके मःगुलि बःबियो दिल।

उगु ज्या इवःसं नगरशिक्षा अधिकृत बैकुण्ठ भा ९ न बडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्वः ५ नं बडाध्यक्ष प्रेमगोपाल कर्मचार्य जुपु नपां पाठ्यक्रम कार्यदलया दुज पुं सिद्धिरत्न शाक्य, उद्घव सुजखु, राजेन्द्र श्रेष्ठ व रोशन राज तुइतुई नं प्रस्तुतिकरण यागु खः।

u7L hUuf voVhfjfxf totf dflxofgL xs bodM

२०७६ जेठ ३१ गते शुक्रबार

ख्वप कलेजे 'रोल अफ म्यानेजमेन्टया राष्ट्रिय सम्मेलन न्ह्यात
त्रिवि अनुदान आयोग ख्वप मा.वि. व ख्वप कलेजया मंकः
ग्रसालय जूगु नेशनल कन्फरेनस अफ रोल अफ म्यानेजमेन्टया
राष्ट्रिय सम्मेलनया उलेज्या नेमकिपाया नायो श्रद्धेय नेता

नारायणमान विजुक्छेन्जुं याड दिसे सामन्तवादया आम्दानी स्रोत
जग्गा जमिन खः। अः गुठी जग्गाख्य मोहीता मोहियानी हक
दयमगुः व उकिया फुक्क बन्दोबस्त मोहिता याके मःगुबिच प्वंक

ख्वप विश्वविद्यालय स्वीकृति मब्यूगु जनतातय्ता ब्वनेगुलिं बच्चित यागु खः

२०७६ जेठ ३२ शनिबार

आर्थिक विकासे व्यवस्थापनया भूमिका विषयया राष्ट्रिय
सम्मेलन क्वचाल

ख्वप जेठ ३२ गते विश्व पिद्यालय अनुदान आयोग व ख्वप
कलेज/मा.वि. या मंकः ग्रसालय न्ह्याकगु आर्थिक विकासे
व्यवस्थापनया भूमिका विषयया राष्ट्रिय सम्मेलन क्वचाल। उगू
सम्मेलनसं नेमकिपाया छ्याज्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवाल जुं
न्ह्यब्बगु कार्यपत्र देश व जनताया सेवाख्य छ्यलेमःगु अले देशे
माथाक विकास याय्गु व जनताया भिंजुइगुलि बिचः याय् मःगु खाँ
कड दिल। अनिवार्य निशुल्क वैज्ञानिक शिक्षा, शिक्षा मन्त्रालयया
नारा जुय मःगु देश विदेशया आक्रमणया खाँ कानेमःगु लि संसद
तय्ता स्थानीय तहं याइगु ज्या याकच्वंगु मिले मजु धायो दिल।
ख्वप विश्वविद्यालय पञ्चायत शैली रोके याड तःगु या अर्थ जनता
तय्ता राणा व पञ्चायत काले थें शिक्षां बच्चित याय्गु नीति खः।

दिल। जग्गाखं उठेजुगु कर जनताया लागिं हे खर्च याय् मःगु अले
गुठी जग्गा व मठ छें फुक्क स्थानीय तहया जिम्माय् बियमःगु नपां
आर्थिक समृद्धिया नारा जकथवय्क देश विकास मजुइगुलिं आर्थिक
गतिविधि याय मःगुलि बःबियो दिल।

अथेहे ज्याइवःया सभाया नायो ख्वप कलेज व्यवस्थापन
समितिया नायो ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं आर्थिक
व्यवस्था राजनितिक व्यवस्थां निर्देशन जुइगुलिं देया राजनैतिक
आर्थिक व भौतिक शक्ति समाज केन्द्रीत याड यंकेगु हे समाजवादपाखे
वानेगु लाँपु खः। वयकलं नेपाल सरकारया आर्थिक नियम हिङ्क
हाकुगु धलः (कालोसूची) ख्य लाँपु ठेकेदारतय्ता डादातक ठेका
ज्या याय् मर्गु, स्यंगु थमनं हे लहवने मःगु या मुद्दा जुयो चवंपु
ठेकेदार तय्ता लच्छी हे मकुंसे त्वःत छ्वगुलिं सरकार ठेकेदारत
नपां ग्यागु खाँ कड दिल।

उगु ज्या इवः सं उपग्रमुख रजनी जोशी, ' ख्वप जिल्लाया
प्र.जि.अ. नारायणप्रसाद भट्ट महानगरीय प्रहरी उपरीक्षक सविन
प्रधान, ख्वप कलेजया प्राचार्य रूपक जोशी ख्वप मावि या प्राचार्य
प्रकाश कुमार श्रेष्ठ, उप-प्राचार्य राजेश कुमार श्रेष्ठ पिसंन नुवाडु
द्युगु खः। उगु ज्या इवः सं ३२ गू कार्यपत्र प्रस्तुत जुइगु खाँ
ग्रसाखलं कड द्यूगु खः।

जनतातय्ता ब्वनेगुलिं बच्चित यागु खः

धायो दिल।

कलेज सञ्चलक समितिया नायो ख्वप नपा प्रमुख सुनिल
प्रजापतिजुं सम्मेलनं देश विकासता ग्राहाली याइगु मति तसे संघीयता
ह्य हाँ गजगु संघीयता हयुगु धायगु अध्ययन मर्गुलिं थैया समस्या
वगु खाँ कड दिल। ख्वप नगरपालिकां शिक्षा स्वास्थ्य, सम्पदा
संरक्षणे बःबियो ज्या साड च्वंगु नपां भूगोल, इतिहास, संस्कृति,
राजनीतिक शास्त्र व नेपालभाषा ब्वनिपित्ता छात्रवृति वियागु,
आर्थिक अवस्था कमजोर पित्ता डागु लाखतक दां सहुलियत दरं
शैक्षिक ऋण वियागु दाँयें नेह्मा M.D ब्वनिपित्ता छात्रवृति वियागु
खाँ कड दिल।

उगु ज्या इवः सं प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी
ख्वप कलेजया प्राचार्य रूपक जोशी ख्वप मा.वि. या प्राचार्य प्रकाश
कुमार श्रेष्ठ ज्या इवःया कजी राजन फाँजु व शिक्षक कमिनिका
न्याइच्याई जुपिसं नं न्वचु तयो द्यूगु खः।

ख्वप पौ

Vj k gkfof ^afsu'gu/; ef pn^Hof

